

Szerkesztőség

Arad, Acsev-palota

Kiadóhivatal

Bulv. Regele Ferdinand 23.
(József főherceg-ut.)

(Aradi Nyomda Vállalat)

Sürgönyeim: Közlöny, Arad.

Telefonszám

Szerkesztőség és kiadóhivatal
151.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI ÉS KOZGAZDASAGI NAPILAP.

* Főszerkesztő: STAUBER JÓZSEF. *

ELOFIZETES

HELYBEN ÉS VIDÉKEN:
Egész évre 480 Let
Fél évre 240 Let
Negyed évre 120 Let
Havonta 40 Let
Hirdetések díjszabás szerint
Megjelenik naponta reggel

Egyes szám ára 2 let, vasárnap
8 let. Buourestiben 50 baniva
több.

Minden külső jel

arra mutat, hogy a lei kurzusa a komoly javulás útjára lépett. Jól informált buourestői nagybankok olyan intézkedéseket tettek ma táviratilag Aradon és Temesváron, amelyekből minden beavatott arra következtethet, hogy a futánk emelkedése komolyan számbavehető tény. Jó ezt az eshetőséget kellő időben mérlegelés és számítás tárgyává tenni a kereskedőnek, iparosnak, vállalkozónak és általában mindenkinek.

A lei külföldi vásárló ereje már régen messze akarta van a pénz belföldi vásárló erejének. Erre egy ismert nagykereskedő hívta fel figyelmünket tegnap, aki ezt mindjárt példával is illusztrálta. Elmondotta, hogy egy tömegcikk kilogrammja öt hónappal azelőtt hetven öt magyar korona volt Budapesten, ami akkoriban egy leinek felelt meg. Két hónappal azelőtt ugyanannak a tömegcikknek a kilója ugyancsak Budapesten már százötven korona volt, ez szintén megfelelt akkor egy leinek. A múlt hét végén a nagykereskedő árjegyzéket kapott a budapesti gyárostól, amelyben az említett tömegcikk kilogrammja már kétszáznegyven magyar koronának van feltüntetve. Ez jóval több egy leinél. A belföldi magyar korona ára leinél ma csak száznegyven korona körül mozog, holott a tömegcikk emelkedése arányában kétszáznegyven koronát kellene kapni egy leiert. Ezt csak annak dokumentálására hozzuk fel, hogy külföldön a lei vásárló erejét jelentékenyen kevesebbre taksálják, mint amilyen azt valóban megilletné.

A szomszédos Jugoszláviában éppen megfordított a helyzet. A dinár külföldi vásárló ereje jóval nagyobb, erre magyarázható az, hogy a Jugoszláviából Romániába érkezők itt csodálkozva tapasztalják, hogy Romániában ugyyszólván ugyanannyi leiert kapnak ruházati és élelmiszereseket, mint a mennyi dinárért odahaza. Pedig a dinár Zürichben két és félszer annyit ér, mint a lei.

A román pénzügyi kormány jó utort van ahhoz, hogy a lei külföldi

di vásárló erejét legalább is összhangba hozza pénzünk belföldi vásárló képességével. Ha Románia külföldi adósságait még teljesen rendezni nem is tudták, ami a külföldnek irántunk táplált bizalmatlanságát végleg eloszlatná, de az export fokozatosan emelkedő arányokat mutat és ami mindenél nagyobb garancia arra, hogy a lei kurzusának emelkedni kell:

Bomlás az Averescu-pártean.

— Néppárti politikusok tanácskozása Aradon. — Argetoianu ünnepélyes fogadtatása Curticin, — Averescu tiltalma ellenére.)

(Saját tudósítónktól.) Érdekes politikai esemény zajlott le szombaton éjjel az aradi és curticii vasutállomáson. Argetoianu az Averescu-kabinet volt belügyminisztere szombaton éjjel érkezett hiosz szabv karlsbadi tartózkodás után a curticii határállomáson Aradra és erre az alkalomra aradi, temesvári és Buourestiből Aradra érkezett hívei meleg fogadtatást rendeztek részére. A fogadtatásna érdekes politikai pikantériái vannak. Averescu volt miniszterelnök és Argetoianu volt belügyminiszter, a néppárt két vezére között súlyos ellentétek merültek fel az utóbbi időben. Averescu pártvezér, amikor megtudta, hogy Argetoianu személyes hívei hivatalos fogadtatásban akarják részesíteni a külföldről érkező másik vezért, Trancu-Jasi volt miniszter utján tudatta a párttal, hogy mindazokat kizárják a néppártból, akik megjelennek Argetoianu előtt valamilyen hivatalos fogadtatás keretében. Argetoianu személyes hívei Radu Panu volt aradi prefektus, Radian Argetoianu titkára erre még szombaton Aradra érkeztek, ugyancsak idejött Goga Octavian volt néppárti miniszter, Tilica Joanid, az ismert avarescanus politikus, Imbroane dr. volt kamarai elnök Temesvárról érkezett Aradra a bánáti néppárt huszonöt tagjával, akik között több volt prefektus és subprefektus is volt. Itt felkeresték Miclos Aurél iskolaigazgatót és az aradi néppárt egyik vezetőjét, akinek a lakásán tanácskozást folytattak.

A tanácskozás úgy döntött, hogy dacára Averescu fenyegetőzésének, az Aradra gyűlt néppárti politikusok mégis kiutaznak Curticira Argetoianu elé.

Éjjel futott be Curticira a gyors és Radu Panu a vonatról kilépő volt miniszterrel közölte Averescu tiltó rendelkezését. Argetoianut láthatóan meglepte, hogy a

deflációs pénzügyi politika. Ez bár pillanatnyilag sok kellemetlenségnek oka a kereskedelemben, de ez a kellemetlenség csak átmeneti, mert azonnal megszűnik a pénzihiány, amint fokozni sikerül a lei külföldi vásárló erejét. A laboru utáni esztendőök tapasztalatai megmutatták, hogy a sok, de gyenge pénznél jóval többet ér a kevés, de jó valuta.

tiszteletére ennyien jöttek ki, de még jobban meglepte az, hogy Averescu letiltotta az ő hivatalos fogadtatását. Ennek ellenére is, nem akarta dezavualni a fogadta-

tási akciót és végighallgatta dr. Imbroane üdvözlő szavait. Röviden válaszolt csak erre és kifejtette, hogy a távol külföldről jön és így nem szemlélhette közelebről a romániai politikai eseményeket, de helyreállított egészséggel, újult erővel veszi fel a politikai küzdelmet. Amikor a vonat befutott Aradra, itt az állomáson mintegy háromszáztagu aradi küldött ség várta a néppárti vezért, aki meghatottan mondott köszönetet a lelkes fogadtatásért. Argetoianu röviden tanácskozott még az itteni politikusokkal, majd a gyorsal a Buourestiből érkezett vendégekkel együtt tovább utazott. Politikai körökben valószínűnek tartják, hogy a néppárt kettészakad és ennek oka éppen a curticii fogadtatás lesz. Az aradi, illetve curticii néppárti politikai fogadtatásról még sok szó fog esni a román politikában.

Kitört a német polgárháboru.

(A kormány helyzete ismét válságos. — A jóvátétel nem redükálják. — A rajnai mozgalom tovább tart. — Kiráypuccs Bajorországban.)

(A Közlöny távirati tudósítása) A legzsiláltabb gazdasági viszonyok között élő német tömegeket megmozdítják a politikai érvényesülést kereső vezérek. Napról-napra veszedelmesebben közeledik a megalázott és rettenetes gazdasági válságba sodort Németország a polgárháboru felé. A folytonos egyezkedések és elvi álláspontok körül forgó politikus-viták nem alkalmasak arra, hogy a világ normális rendjét helyreállítsák. Anig Poincaré, a szövetségesek miniszterelnökeivel és az Egyesült Államok kormányával arról vitázik, hogy van-e köze a jóvátételnek az antantadósságokhoz, addig az elkeseredett és éhező német milliókat kardcsörtető vezérek, a világháboruból ismert generálisok egymás ellen fordítanak. Alig múlt el a szász-porosz válság, most bajor szélsőjobboldali támadás készíti Poroszország és a birodalom fővárosa: Berlin ellen! A jóvátétel kérdése azonban még mindig nincsen megoldva és a rettenetes drágaság közepette a munkanélküli százezrek tovább nélkülöznek. A mai eseményekről következő távirataink adnak számot:

Berlin ellen.

Berlinből táviratozzák: Ebert birodalmi elnök kijelentette Stresemann kancellárnak, hogyha a kormányt a német nemzetiekkel egészítik ki, akkor ő lemond az elnök ségről. A német nemzeti párt ma felhivatalosan bejelentette, hogy a legélesebb harcot indítja minden kormány ellen, amelynek Stresemann áll az élén. Politikai körökben ennek dacára úgy tudják, hogy Stresemann egyelőre nem tartja sirgósnek a kormány kiegészítését. A Montagspost írja, hogy miután bebizonyosodott az, hogy a helybeli rendőrség a thüringiai határon bekövetkező és tulajdon-

képen Berlin ellen irányuló támadás ellen nem elégséges, bár Berlinben belátják, hogy a megindított akció ellen feltétlen ellenakcióra van szükség. A bajor irreguláris csapatok már Bamberg és Koburg között gyülekeznek. Főhadiszállásuknak Eket várost tekintik. A Vorwärts szerint Erhardt, a hírhedt Erhardt dandár megszervezte Koburgban tiltottan felültölté főhadiszállását.

A Berlin ellen való felvonulásra Pomerániában, Mecklenburgban, Kelet Poroszországban és Sziléziában is előkészülnek.

A mozdonyvezetők állandóan érint

kezésben állanak egymással. Ugy hiszik, hogy *hetedikén akarják a puccsot megkísérelni* és állítólag akkor Erhardt ki akarja kiáltani a katonai diktatúrát. Berlii politikai körökben a helyzetet a határszéli események dacára is kedvezően ítélik meg és úgy vélik, hogy a szociáldemokrata miniszterek lemondása óta a feszültség Berlin és München között enyhült.

Berlinből táviratozzák: Hivatalosan cáfolják egyes lapok jelentéseit az állítólagos birodalom elleni bajor támadásról és amelyek kéri a diktatura azonnali életbe léptetését a bajor katonai erőszak ellen. A bajor miniszterelnök telefonon cáfolta meg ezeket a híreket.

Poincaré nem enged.

Párisból táviratozzák: *Poincaré* a tervezett szakértői bizottság kérdésében, amely a német fizetőképesség megállapítását volna hivatalosan eldönteni, ma jegyzéket intézett az *Egyesült Államok* kormányához, amelyet ma már át is nyújtottak *Washingtonban*. New-yorki jelentés szerint *Washingtonban* az újabb francia jegyzéket pesszimistákusan ítélik meg, mert *Poincaré* ragaszkodik ahhoz, hogy a jóvátételt és a szövetségközi tartozásokat közös értekezleten tárgyalják. *Hughes* amerikai külügyi államtitkárnak ezzel szemben az a felfogása, hogy az antantnak az Amerikával szemben fennálló tartozása és a jóvátétel között nincs összefüggés. A lap szerint *Coolidge* elnök ugyanezen az állásponton van.

Párisból táviratozzák: *Poincaré* megküldte válaszáat az angol

jegyzékre, ami az Egyesült Államok meghívását illeti. Kimutatja, hogy az ankét a jelenlegi német fizetőképesség megállapítására terjed ki. Az ankétnek azonban nem lehet nagyobb hatásköre, mint a jóvátételi bizottságnak. Ennek következtében lehetetlen valami redukció is a német adósságokban a bizottságban képviselt kormányok egyértelmű jóváhagyása nélkül.

Londonból jelentik: *Belgium* és *Olaszország* hozzájárultak *Curson* angol külügyminiszter megíró leveléhez, amelyet Amerikához intézett. Anglia barátságos lépéseket tett *Poincarénál*, hogy rábírja eddigi magatartásának megváltoztatására. Remény van arra, hogy sikerülni fog elküldeni Amerikához a közös meghívást.

Rupprecht bajor király?

Münchenből táviratozzák: *Rupprecht* bajor extrónörökös vasárnap tábornagy i egvenruhában és teljes díszben megjelent a müncheni hadimúzeum előtt és díszszemlért tartott a birodalmi védőrség és a bajor kormánynak felelős csapatok felett. A csapat szemlén *Lipót* herceg, tábornagy, az exkirályi család valamennyi tagja és a bajor kormány élén *Knilling* miniszterelnökkel és *Kahr* állami főbiztossal is megjelentek. Általános feltűnést keltett, hogy *Ludendorff* tábornagy és *Hittler*, az ismert szélső jobboldali vezér nem voltak ott a szemlén. *Lossow* tábornokot, akit a birodalmi kormány engedetlenség miatt elmozdított, de a helyéről mégsem távozott, érkezésekor megélemeztek. A csapatszemle után a lelkes sokaság *Rupprechtet*, mint Bajorország királyát ünnepelte.

Párisból táviratozzák: A Havas-ügynökség jelenti Hágából: A német trónörökös még mindig

a sziléziai *Vierinbenben* tartózkodik. Hollandia az elutazást nem akadályozhatta meg, mert a trónörökös önként tartózkodik Hollandiában.

Berlinből táviratozzák: A pfalzi *Kaiserslauternben* a hajnali órákban idegenből odaérkezett nagyobb tömeg szeparatista megtámadta a városházát, de támadásuk teljesen sikertelen volt. A kerületi kormányzóhivatal épülete azonban a kezükbe került. Most az a szándékuk, hogy *kaiserslauterni*

féliskerük után egész Pfalzot meg hódítják a szeparatista mozgalom számára. Az utcákon francia katonaság cirkál. A mozgalom elhárítása igen nehéz, mert a megszálló hatóságok a német védőséget eltávolították.

Kölnből jelentik: *Kilmarnoch* lord, a coblenzi angol főmegbízott a rajnai szeparatisták kormányától átiratot kapott, amit azza küldött vissza, hogy el nem ismert testülettel semmiféle közlést nem fogad el.

A magyar miniszterelnök rágalmazási pere.

(Eljárás indul Lendvay képviselő ellen. — Kihallgatják az októbristákat. — Budapestre jön a jóvátételi bizottság kiküldöttje.)

Budapestről táviratozzák: A Reggel jelenti illetékes helyről, hogy *Bethlen István* magyar miniszterelnök a minisztertanácson bejelentette, hogy a jóvátételi bizottság budapesti delegátusa a hét közepén Budapestre érkezik. Vele jön az a nemzetközi bizottság is, amelynek a feladata a kölcsönöleg feltételeinek a megvizsgálása, *Bethlen* bejelentette még, hogy a Népszövetség decemberben letárgyalja a magyar kölcsön ügyét a jóvátételi bizottság előzetes határozata alapján.

Budapestről táviratozzák: A Reggel értesülése szerint *Bethlen* miniszterelnök felhatalmazására a budapesti ügyvédség rágalmazás és becsületsértés címén büntető eljárást indít *Lendvay* képviselő ellen mátezsalkai beszéde miatt. Ezenkívül a rendtörvény alapján is eljárást indítanak ellene azokért a gyalázatos kifejezések miatt, amelyekkel *Lendvay* a miniszterelnök személyét és a kormányt illette. Ezek a kifejezések súlyosan sértik a magyar nemzet becsületét.

Budapestről táviratozzák: Még

a választási harcokból kifolyólag *Dénes István* képviselő és *Egan Imre* főispán között ma súlyos kardpárbaj folyt le. A felek hat-szor csaptak össze, de sebesülés nem történt.

Budapestről táviratozzák: A rendőrségen *Szubrián* kapitány megkezdte a nyomozást az októbrista vacsora ügyében. Az érdemleges kihallgatások ma kezdődnek meg. *Mára* *Nagy Vince*, *Vass János*, *Vámbéry Rusztem* és *Veér Imre* kihallgatását várják. A vacsorán résztvevő képviselők eddig még nem kaptak meghívást a főkanitányságra.

Budapestről táviratozzák: A *Tisza István* emlékbizottság vezetésével számos magyar társadalmi egyesület november 3-án leutazott *Gesztre*, ahol megkoszoruzták *Tisza István* geszti kriptáját. A kegyeletos aktus keretében *háro Perényi Zsigmond* és mások beszéltek.

— Ha ragályos betegség fenyeget, ügyeljünk a belek szabályos működésére. Kopro! az ideális és jóízű csokoládé hashajtó erre a legalkalmasabb.

Rembrandt-riadalom.

Írta: Elek Artur.

Német újságok hozták meg a híret Amerikából egy könyvről, amelyet *Van Dyke* művészettörténész, a *Rutger-College* tanára adott ki Newyorkban. *Van Dyke* a világ minden Rembrandt-képét megvizsgálta és végül megállapította, hogy a körülbelül hétszáz rembrandti festmény közül, amelyet a szakudósok hitelesnek minősítettek, legfeljebb harmincöt darab a tulajdon kezeműve Rembrandtnak. A többi hetedfélszáz egynehányat mind a mester tanítványai, vagy pedig későbbi hamisítók festették. *Van Dyke* szerint a berlii *Kaiser Friedrich*-múzeum haszonhat Rembrandtia között egyetlen egy igazi Rembrandt sincsen.

Ilyenféle nagyarányú „tudományos” letagadás már régen esedékes volt. Aki a művészettörténészek pszichológiáját ismeri, nem csodálkozhatik az elkövetkezésén. Miután évtizedek óta serény munka folyt világszerte az elkallódott és lappangó Rembrandt-képek felkutatásán, miután olyan kitűnő tudósok, mint a német *Bode*, a *Hollandus Bredius* és *Hofstede de Groot* életük nagyobb részét annak szentelték, hogy világosságot gyujtsanak a Rembrandt-kérdésben, pszicholó-

giai szükségesség volt, hogy jelentkezzék valaki, aki mindent összezávni próbáljon. Német szakkifejezéssel „abschreiben”-nek nevezik azt a tudományos eljárást, mikor valamely valódinak vélt műtárgytól a hitelességet elvitatják. Ellenkezője a „zuschreiben” művelete. S ez a két művelet mint apály és dagály a tengerek életében, vagy mint a bodnár-zsigmondi realizmus és idealizmus hullámozása az emberiség életében, váltogatja egymást a művészet történelmében.

Az igazság azonban a tudósok buzgalmatól, jó és rosszhiszeműségétől független valami. Rembrandt 63 éves korában halt meg és igen korán kezdte a festést. Már 19 éves korából ismerünk olyan festményt, amelytől bajos a hiteles voltát elvitatni. 1631-ben költözött el szülővárosából, *Leydenből* *Amsterdamba* s ott körülbelül tíz esztendeig, lihetetlen szorgalommal és termékenységgel dolgozott. *Amsterdam* polgárok arcképeit festegette megbízásra 1632—34. között, szinte minden héten egyet-egyét. Tétlen tulajdonképpen sohasem is volt, mindössze vagyoni összeomlásának esztendejében pihentette az ecsetjét. De még késő öregkorában is festett, vagy rajzolt, vagy rézlemezre karcolt. Bizonyos tehát, hogy akkora idő alatt, akko-

ra szorgalommal harmincöt képnél többet kellett festenie.

Hogy sokat festett, azt nem éppen következtetés útján szükséges megállapítani. Megmaradtak — *Hofstede de Groot* ki is adta őket — azok az inventáriumok, melyeket hitelezői készítettek ingóságairól, megmaradtak az egykori és későbbi árveréseken szereplő Rembrandt-képek leltárai is. Ezekből megállapítható, hogy a ma nagyjából hitelesnek elfogadható 700 Rembrandt-képpel még nem is merült ki a mester oeuvreje. Csupán bibliai tárgyú festménye egy tucatnál több olyan szerepel *Hofstede de Groot* jegyzékében, amely még sem került felszínre, melyet a kutatásnak ezután kell még felfedeznie. Arcképei közül még több lapang az ismeretlenségben. *Van Dyke* harmincötös száma tehát mindenestre túlságosan kicsiny szám.

Igaz, Rembrandtnak nagyon sok tanítványa volt, kiket a mester azzal a helytelen módszerrel vitt bele a művészet ismereteibe, hogy tulajdon műveit másoltatta velök. Legakább is így kezdte a tanítást. Nem egy tanítványa bámulatos virtuozitással tudta azután mesterét utánozni. Megtévesztően utánozni azonban csak kuisóságokat lehet, azt a belső

életet, amelyet Rembrandt java munkái sugároznak, sohasem. — Másrészt, ha a világ muzeumai-ban őrzött Rembrandt-képek tulajnyomó része utánzat, akkor valahol meg kell lennie az eredetijöknek, azoknak a képeknek, amelyeket mégis csak Rembrandt festett. Rembrandtnak a monogrammjával vagy teljes nevével hitelesen jelzett festménye is jóval több annál, mint amennyit *Van Dyke* kétségtelen Rembrandt képek kimutat.

Ezeket feleli az amerikai tudósok a következtető ész. De az érzéknek is van szava a kérdéshez. Nehéz annak a tudósnak kompetenciájában megbizni, ki olyan Rembrandt lelkét harsogó remekműveket akar a mestertől elvitatni, mint a berlii múzeum „*Putifárné*”-ja, „*Aranysisákos fér fi*”-ja, „*Hendrikje Stoffels*”-e és „*Fiatal zsidó*”-ja. Hol van Rembrandt legtehetségesebb tanítványainak, *Eeckhoutnak*, *Govaert Flinknek*, *Bolnak*, vagy akár *Karel Fabritiusnak* és *Nicolas Maesnak* megközelítően is olyan hatalmas alkotása, mint az eisortolt művek? *S Van Dyke* az egész berlii múzeumnak egyetlen eredeti Rembrandtot sem hagy meg! Az amerikai „*abschreiber*” kissé elvetette a súlykot.

Pesti képek.

A bekukkantók.

Olyan ez a város, mint egy nagy virágos kert, magas, tornyosan égbenyúló, láthatatlan fallal körülvéve. Jársz benne nyitott szemmel s lehet, hogy csak elsiklasz egyszerű színek szirmai mellett. Lehet, hogy csak az ut mentén nyíló megszokotthoz tévedsz s nem állsz meg, nem nyulsz a bokrok mélyére. Testvérem a törénések idejében, karoljunk kissé a kecskelábu kertész karjaiba, hiad mutassa meg nekünk fantasztikusan torz virágainak egyikét, amelynek szirmai csak úgy találomra vagdosta össze hatalmas ollójával egyszer, amikor a könnyek zenéje muzsikált s a megkínzott élet kacagásba torpant.

Nem tudom, észrevetted-e: ülsz a Hungáriában, a metszett üvegű, rézveretes szélfogó előtt a cigány halk nótákat játszik, lassu majszolással élvezed piritott parmezános kenyérrrel a rákmayonnaisét s a poharadban rubintosan csillog a mélyvörös Portão — vagy a Ritz nyugateurópai izét élvezed, az idegent, a szavak mélyöblü vagy selymesen simuló hirtelen csengését — esetleg az Admirál barban csodálsz meg a festett arcú istennők Frankfurtban készült eredeti párisi modelljeit (ez most nagyon divatos, ez az Admirál bar, egy páholy kilencven ezer korona s a pincérnek ha kevesebb borralalót adsz három ezer koronánál: egy örgrótot megszégyenítő kedvességgel és elegáns mozdulattal ott hagyja előtted az asztalon a borralalót. Nem haragszik rád, talán csak egy kicsit lenéz, ezt is nagyon finoman és előkelően — és nem hagyja magát megsértent — kevesebb mint három ezer koronával) mondom ülsz és tíz óra felé jár az idő és tekinteted véletlenül a szélfogó, vagy az ajtó felé téved. A bejáratnál egy jól fésült fiatalember áll felkötöben, a kabát gallérja hanyagul felgyűrve (ez most divat, ez a lezserség) a szeme nyugtalanul fut végig a zsufolt asztalokon. Gondolod, hogy valakit keres? S az a mási k harmadik, tizedik is, akik egymás után jönnek? Nézd, most ismerősre talált: a vállá kissé előbbregörnyed s végtelen Fredves mosollyal köszön. Áll tíz percig, amíg végignézett mindenkit, amíg végiglátta őt mindenki. Hirtelen mozdulattal távozik. Egy este végig járja az összes elsőrangú helyeket, ahol látni és látatni érdemes, csak bekukkant mindenhová s az egyik sarkon, ahol nem igen járnak kicsit undorral, kicsit szégyenkezve, kicsit vigyázva dobja el a z összegyűrt papírost, amelyben roncsoltan lapul meg az öt deka szalonna, vagy pariser héja. Kéjőbb talán találkozol vele valahol egy csésze feketekávé mellett, hallod jókedvű kacagását, lát hatod csillogó szemét: otthon van. Az ezer rétszáz koronás feketéhez hányszal hagyja ott a nyolcszáz koronát borralalónak. A ruhája nem egészen új, de kifogástalan és nagyszerűen vasalt, a kemény gallérja és ingmelle vakít.

Nem tudom, észre kell-e őket, vagy sajnálnál. Csupa fiatal-ság, akik egyszer, nem is olyan régen, ebben a városban éltek,

ezt szokták meg, a fényes és elegáns hotel restauratókat, a bart, a nagyszerű nőket. De jött Züriek, a nullák, a fantasztikus számok és ezer és ezer egyéb más dolog, csak a sóvárgó vágy maradt meg a régi élet után s a régi asztalok bolondos, drága, könynyelmű fiai ma csak bekukkantának. Most se tudnak máshová menni, most is csak idejárnak, mert kell, hogy mosolyogva kö-

Nem sajátítják ki Alváca fürdőt

Megsemmisítették az agrárbizottság kisajátító határozatát

(Saját tudósítónktól.) A múlt héti elején megemlékezett a Közlöny arról, hogy a körösbányai járási agrárbizottság elrendelte Alváca fürdő épületeinek és az azok környező 20 holdas parknak kisajátítását 250.000 lei megváltás ár fejében. A járási agrárbizottság több alvácai iparos kérelmére vette tárgyalás alá a fürdőtelep kisajátításának ügyét. A kérvényezők között három cipész, egy pék, egy borbély és egy elemi iskolai tanító házhelyet kértek, azonkívül templom, pap és tanítólak és a paplakáshoz gyümölcsös kiosztását kérték a fürdőtelep területéből. A járási agrárbizottság annak idején eleget tett a kérelemnek és elrendelte a mintegy tíz millió lei értékű telep kisajátítását negyedmillió lei ellenében.

Most került az ügy felebbezés folytán a dévati megyei agrárbizottság elé, ahol a fürdőtelep tulajdonosainak képviselőjében dr. Costina Jenő aradi ügyvéd jelent meg. Az ügyvéd kifejtette, hogy a törvényben nincsen jogcim arra, hogy magánfürdőt és annak jelöléseit kisajátítási eljárás alá

szönthessenek. Kell elfátyolozni a lecsuszást, kell, hogy lássanak és lássák őket, kell, hogy elmondhassák: „Tegnap vacsorakor a Hungáriában”

Jó fiúk ők és drága gyerekek és szeretném őket sorra csókolni és koccintani velük a poharammal, az esték kifogástalan robotos vándoraival: szegény jó, nyíltvágyas bekukkantókkal

Darvas Lajos.

vegyék és nincsen jogcim arra, hogy egy fejlődésben levő gyógyfürdőt tönkresilányítsanak azáltal, hogy a park helyén nádtedeles vískók építését engedélyezik.

A megyei agrárbizottság megsemmisítette a járási bizottság kisajátító határozatát és mentesítette a fürdőtelepet a kisajátítás alól. A fürdőtelepen lévő iskolaépületet a tulajdonos már korábban felajánlotta, amit a megyei agrárbizottság közcélra a községnek adományozott.

A Közlöny munkatársa beszélgetést folytatott Polgár Lászlóval, a fürdőtelep igazgatójával, aki a napokban a külföldi fürdőviszonyok tanulmányozása céljából néhány hétig tartó körútra indul. — Polgár László kijelentette, hogy a fürdőt a jövő szezonban nagyarányú bővítést ki. Bevezetik a villanyvilágítást, új ötvenszobás szállót, új fürdőépületet építenek pihenőkkel, pakkolótermekkel. Az átalakításokhoz, amelyekről annak idején részletes tájékoztatást adtunk a fürdőtelep igazgatósága, természetesen csak most kezdhetnek hozzá, hogy a telep kisajátításának lehetősége elmúlt.

Magyar város Braziliában.

(Hajót Európából Délamerikában. — Sok a magyar kívándorló. — Sao Paulo, a délamerikai magyarok fővárosa.)

(A Közlöny brazíliai levelezőjétől.) Multkor és első levelemben csak arról számoltam be, hogy megérkeztem Braziliába és nagyjából vázoltam az országról szerzett első értesüléseimet. Szép és érdekes utazásomat nem írtam le, pedig az utirány és az utazás körülményei is teljesen ismeretlenek az otthoniak előtt. Augusztus elsején délelőtt szállottam hajóra Amsterdamban. Csodaszép volt az idő és a kikötőben a megszokott publikum bámulta, amint hajóközlösszusunk pontosan déli tizenkét órakor megmozdult és elindult az Óceán felé. Néhányan zsebüközüket lobogtatták a parton álló ismeretlenek és ismerősök felé. Elfogódással néztünk a mindinkább eltűnő szárazföld felé. Csak víz és víz mindemütt, a láthatár csodakék, de csak nehezen tud az ember belenyugodni abba, hogy egy hónapig ne érjen a lába szárazföldre. Az első elügueltság leküzdése után szemlére indultam a hajó ut-

sai közé. Az első és a második osztályon csak én és hozzám tartozóim voltunk magyarok, a többiek pedig a legkülönbözőbb nemzeteket képviselték. De talán pontosabban megállapítható ezek nemzetsége amnyiből, hogy főleg a nyugati államok polgárai vagy olyanok voltak, akik Délamerikából utaztak Európába és most mennek vissza. A harmadik osztályon azonban erősen képviselve volt a magyarság. Itt mintegy 650 ugynevezett ingyenes kívándorló utazott, akik közül ötszáz volt magyar. Marosújvár környékéről voltak és még Herberger Gyula írta őket össze. Ezeknek a legnagyobb része földműves volt, de akadt közöttük sok iparos is, akik földműveseknek vallották magukat csak azért, hogy kijöhessenek.

Dacára annak, hogy a Herberger féle akcióról sok rosszat sikerült megállapítanom, ki kell jelentenem, hogy az ingyenesek ugyan azt az ellátást kapták, mint azok

a harmadik osztályú utasoké, akik fizettek. Semmi panaszra nem lehetett okuk, de nem is panaszkodtak.

A hajót általában végtelenül kellemes és emlékezetesen szép volt. Leszámítva az első három napot, mert ezeken ismerkedtem meg én is és a hajó utasainak egy tekintélyes része is, a tengeri betegséggel, amelytől azután szerencsésen mindjárt el is búcsúztunk. Hajónk míg Európa partjai mellett hajóztunk, sorrendben: angol, francia, portugál és spanyol kikötőket érintett. Southampton, Cherbourg, La Coruna, Vigo, Lissabon és Las Palmas voltak állomásaink. Las Palmasnál búcsúztunk el a vén Európától és innen nyolc napig megszakítás nélkül dolgoztak a hajó hatalmas csavarjai, szárazföldet még a messze láthatáron sem láthattunk. Szinte megkönynyebbültén lélegzettünk fel, amikor a nyolc napos ut után, amely alatt különben egy pillanatig sem unatkoztunk, az első brazíliai kikötőbe futott be hajónk. Pernambuco volt az első darab, amit Braziliából megpillantottunk. Rövid tartózkodás után ismét elindultunk, másnap pedig Bahiában, a következő brazil kikötőben állottunk meg. Ezután ismét három napos hajózás következett a csodaszép brazíliai partvidék mentén, amely után a világ legszebb fekvésű városába, Brazília fővárosába: Rio de Janeiroba érkezünk meg. 21-én délelőtt kötött ki hajónk a santosi kikötőben, tehát pontosan három hétig tartott tengeri utazásunk. Minden kívándorlót, főleg a harmadik osztályú utasokat, akik kevés pénzzel a zsebükből érkeznek, emigránsoknak hívják és ezek valamennyien Santosban szállottak ki, s itt az emigráns-hotelben nyernek elhelyezést, amíg tovább nem utaznak, vagy magában a fővárosban nem nyernek alkalmazást. Az ingyenesek még ugyan ezen a napon külön vonattal mentek fel Sao Pauloba és innen továbbították őket a közeli fazendákra.

Sao Paulo. Ma Délamerikában egyik legnagyobb városa. Világváros. Számunkra főképpen azért nevezetes, mert Braziliában itt van egy tömegben a legtöbb magyar. Rajtuk kívül az európai nemzetek fiai közül a német a legtöbb. Sao Paulonak egy egészen külön szép és nagy városrésze van, ahol csak magyarok laknak. Tudvalevő, hogy Brazília köztársaság, több állam egyesüléséből áll és ezeknek a neve együttesen brazíliai egyesült államok. Ezek között úgy gazdasági tekintetben, mint kulturális dolgokban Sao Paulo áll lam a legelőrehaladottabb. Mindent a fekvésének és az éghajlatnak köszönheti, amely azért kedvező, mert távol esik a forró égtől. A városban a legújabb

kete. A vörös igen termékeny, de érdekes, hogy a fekete föld itt nem jó, mert nagyon meleg és csak a tropikus növények teremnek meg benne. De még azok is silányak maradnak. Az állam fővárosa: Sao Paulo város, óriási területen, 780 méter magasan a tenger színe fölött fekszik, teljesen modern építkezéssel és sűrű villamos vasúti hálózattal. Lakosságának száma már közel van a 800 ezerhez. A bennszülöttek kivül portugálok, olaszok, németek és magyarok lakják a legnagyobb számban.

Mint az ottani állapotokból eléntés és érdekes dolgot kell lezögezni, hogy itt bár lakásfiánnyról szó sincsen mégis mindenütt építkeznek. Az építés technikája a legmodernebb. Az anyagok közül a fődomináns: a *vasbeton*. Érdekes és jellemző a szociális állapotokra, hogy minden lakás hoz fürdőszobát is építenek és külön feljáratot. A városnak vannak csodaszép parkjai, hatalmas sport telepe és még hatalmasabb lover-

senytere, valamennyi a legmodernebb berendezéssel. A sportra általában igen nagy súlyt helyeznek és a közpénzekből is sokat áldoznak rá. Az erdélyi automobilisták és más olyan sportemberek, akiknek jó utakra van szükségük, nem gondolhatnak minden irigykedés nélkül arra, hogy itt külön autótutak vannak, amelyeket csakis autók és kerékpárosok használhatnak. Az összes nagyobb városokat összeköti ez az autópályázat és bizonyos távolságokban még pihenő garázsok is vannak. Ezekben a gépet, ha szükséges rendbe lehet hozni és minden az autózás-hoz szükséges anyagot fel lehet venni. De szükséges is ez a berendezkedés, mert Délamerikában is kezd már kiszorítani az autóbil a lovat. Csak magában Sao Paulóban több autó van, mint amennyi a magánautók száma. Sao Paulonak, — jellemző az élénk társaséletre és a magánautók sokaságára, — külön autókлубja van.

Letartóztattak két nemzetközi szélhámost

— Izgalmas hajszá az aradi utcákon. — Elegáns emberek — hamis igazolványokkal. — Megakarták vesztegetni a detektiveket.)

(Saját tudósítónktól.) Két nemzetközi szélhámost tartóztattak le az éjszaka Aradon. A veszedelmes emberek megszöktek a detektivek kezei közül, azonban izgalmas hajszá után sikerült őket elfogni. A gyakori betörések és lopások arra indították az aradi államrendőrséget, hogy szigorú és körültekintő razzitát tartson. — Egyik éjjeli mulatóhelyen igazolásra szólította a jelenlevőket *Péru Pável* és *Sava Mihály* detektív. Igazoltatás alatt észre vették, hogy két elegáns öltözött fiatal ember ki akar surranni a nyitva hagyott ajtón. A detektivek utána eredtek és a Bocskó-utcán sikerült őket feltartóztatni. A két fiatalember erővel utasította vissza a detektivek „mofeszálását” és kijelentették, hogy ők uriemberek, akiket felesleges igazoltatni. Majd kivették zsebkönyveiket, amelyek azt bizonyították, hogy mindketten fontos hivatást töltenek be és utleveleik egész *Európa területére vannak kiállítva*. A detektiveknek azonban gyanús volt a két biztos fellépésű ember, akiket felszólították, hogy kövessék őket a rendőrségre. A gyanús emberek erre *nagyobb összeget ajánlottak a detektiveknek*, hogy ha szabadon engedik őket. A detektivek látszólagosan belmentek a megvesztegetésbe, barátságosan karonfogták a két újut és azzal az ürügyvel, hogy mutatni mennek, felszálltak velük egy konflisba. A két szélhámos csak a Marosesti (Kossuth-utca) sarkán vette észre, hogy lépre csalták őket. Nem sokat gondolkodtak, hanem

mind a tetten egyszerre *öklükkel a detektivek arcába vágta és leugrottak a kocsiól.*

A két detektív hamarosan magához tért meglepetéséből és a rohanó szélhámosok után vetette magát. Csaknem egy órai üldözés után a Kossuth-utca végén megközelítették a menekülőket, akik vak merően szembe szálltak üldözőikkel. Vajóságos élethalálharc keletkezett. A detektivek nem akarták fegyverüket használni, nehogy a lövésekkel fellármázzák a környékbeli lakosokat. A két szélhámos vad erővel védekezett a detektivek ellen, *akiknek hosszas birkózás után sikerült a veszedelmes embereket értelmetlenül tenni.* Bekísérték őket a rendőrségre, ahol kiderült, hogy mindketten a *legveszedelmesebb nemzetközi szélhámosok*. Hamisított igazolványokkal és hamis utlevelekkel az egész Európát bejárták és mindemitt csalások, fosztogatások és zsebmetszések egész sorozatát követték el. Az egyik *Barabás Péter* aki már több ízben ült a kolozsvári, temesvári fogházban, a másik *Bardati István*, aki éveken keresztül volt több magyarországi fegyház lakója. A két veszedelmes szélhámos, amikor látta, hogy vesztegetéssel és tagadással sem mire sem megy, mindent beismert és elmondta, hogy Aradot szemelték ki működésük teréül, itt akarták üzelmüket tovább folytatni. A rendőrség szigorú őrizetben tartja a két elegáns szélhámost és széleskörű nyomozást indított bűnlajstromuk összeállítására.

Irodalom, művészet

Keéri-Szántó Imre.

(Zongorahangverseny az aradi Kulturpalotában.)

Az idei koncertszezon Aradon *Keéri-Szántó Imrénének*, a kitűnő zongoraművésznék a hangversenye nyitotta meg. Szépszámu közönség gyűlt egybe a Kulturpalotában, hogy a művészt, aki ezuttal először járt Aradon, meghallgassa. Műsora ugyan az a bizonyos „*vidéki*” műsor volt, amelynek minden száma a könnyen élvezhetőség szempontjából volt összeválogatott. Néhány technikailag súlyos mű, amelyeket nemcsak dinamikai erővel és nagyszerű billentési készséggel kell hozni, hanem finomságokban is árnyalni, módot nyújtottak *Keéri-Szántónak*, hogy briliáns művészi képeit és tudását csillogtassa. — Schubert, Chopin, Beethoven és Schumann kölgaát majdnem minden Aradon hangversenyzett zongoraművésztől hallottuk, de a sok szorhálottság hibáját tökéletesen korigálta a művész csodálatosan szép és egyéniségben gazdag előadásával. Schubert finomságait, Chopin érzéseiben gazdag, csupa lágy melódiát annyi eredetiséggel és mégis a művek szelleméhez illeszkedett feljegésben adta, a mennyit csak a kiforrottság és a művészi értékekben fensőséges művész adhatott. Gluck *Gavotte-ja* egy zenélőóra romantikájával hatott. Dohnányi etüdjenek előadása biztos és fölényes volt. Liszt—Paganini „*Campanella*”-ja témát érzékeltetően szép előadásban szabadult fel a billentyűk alól. A művész a szünni nem akaró ünneplésre három ráadást adott, amelyek közül különösen az első: Bartók „*Este a székelyeknél*” ragadta meg a hallgatóságot szépségeivel és érzelmesen értelmes interpretálásával. — *Keéri-Szántó Imréné* olyan robusztus művészegénységet ismert meg Arad publikuma, akít szívesen látna bizonyára gyakrabban is Arad koncertpódiumain. (b. i.)

* **A temesvári színház műsora.** Kedden: Tünemény. Másodszor. Szerdán: Marinka a táncosnő. Csütörtökön: Othello. Pénteken: Totó. Először. Szombaton d. u. és este, vasárnap d. u. és este: Totó.

* **Aradi színházi műsor.** Kedden: Lili bárónő. Szeghő Lili első vendégfeliéptével. B. bérlet. Szerdán: Egy magyar nábob, dráma. C. bérlet.

* **A Tommquartett hangversenye Temesváron.** A Tommpuarett tizenhéttagú hangversenye szombat este nagyon érdekes műsorral örvendeztette meg hűséges és már szépszámu közönségét. Weiner Fis-moll quartette, op. 13. és Dohnányi Es-moll quartette, op. 26. a legnagyobb mértékben lekötötték a modern zene-értő hallgatóságot. Korunk e két zseniális zeneköltője tökéletesen kifejezik a hangszerek nyelvén mind azt, ami a mai lelket betölti. Klasszikus eszközökkel modern tartalmat adnak: vágvakozásunkat elérhe-

tetlen dimenziók után, a féldiszonanciákat, a szemérmesen félnék harmoniákat, az alig kimondott dallamot, a szüntelen keresést, elankadást és ujrakezdést a tétélek mondani valóiban, a sokféleséget, a szakadó, zóttságot, a végtelen és csodálatos nyugtalan érzékenységet, melyek a komplikált modern lélekben hullámlanak. Weiner szellemibb, elvontabb, szubtilisabb, Dohnányi színebb, materiális és harmonikus. — Az előadók eléggé nem dicsérhető gondossággal, megértéssel élték bele magukat az exkluzív művekbe és feladatukat kitűnően oldották meg. Talán csak a tempó volt itt-ott lassu, így Weiner allegro con anima tételében. Az összjáték kifogástalan, a hangok tömörök, kifejezők. Dr. Balázs a quintettben tökéletes munkát végzett. A quartett minden tekintetben korrekt játékát egy kis lendület még értékesebbé tenné. Hálásak vagyunk a derék művészeknek a nemes élvezetért és reméljük, hogy rövidesen újabb alkalmat találnak a zenekultúra új komoly művelésére. D.

* **Aradi színházi hírek.** Egy magyar nábob. Szerdán este egy kitűnő prózai előadásban lesz része az aradi közönségnek. Jókai regényéből dramatisztált. Egy magyar nábob kerül színre Jávor Alfréd rendezésében. A kiváló Jókai—Hevesi darabot már napok óta próbálja a társulat és az egyes szerepek a legjobb erők kezében vannak. Kárpáti Jánost Jávor, Abellinot Mészáros Béla, Boltav Jánost Kallós, gróf Szentirmayt Sereghy játsza. Fellépnek még kivüük Harmath Jolán, Mészáros Mária, Tibor Lóri, Darvas és Gyöző. A darab kísérőzenéjét Csányi Mátyás komponálta. Az előadás előtt dr. Krenner, Miklós tanár bevezető előadást tart Jókairól. — Szeghő Lili az aradi színpadon. Szeghő Lili, a kitűnő szubrett, aki két év előtt tagja volt az aradi színháznak és nevéhez a sikereknek egész sorozata fűződik, mint állandó vendég szerződött vissza az aradi társulathoz. Szeghő Lilinek első vendégfeliépte kedden Martos Ferenc és Huszka Jenőnek nagyszerű operettjében, a Lili bárónőben lesz. A kiváló szubrett Clarisse színésznőt játsza, amely régi is szerepe. Ezen az estén lép fel először Lili szerepében Barkó Etus és Illésházy grófot Tompa Béla játsza. A többi szereplők a régiak lesznek. — Marinka a táncosnő. Az idei szezon egyik legnagyobb operett sikerét Marinka a táncosnő aratta. A darab a bemutató szereposztásában megven, Horváth Micivel a címszerepben.

* **Temesvári színházi hírek.** Tünemény a címe Orbók Ábilla legújabb darabjának, amely kedden este másodszor kerül színre a timisoarai városi színlúban. Ez a darab a budapesti Renaissance színház állandó műsora. Arabia Simonvi Máriával, Csörtossal és Törzsel a főszerepekben. Nálunk a három briliáns szerepet Harmath Rózsa, Sipos és Horváth játsza. — Marinka a táncosnő, a szezon sláger darabja még mindig zsufo házakat vonz, azért ajánlatos a jegyekről elővételben gondoskodni. Szerdán este Sarva Rózsi, Lengyel Irén és Vénusz előad feliéptével tizte műsora iragzatóság. — Fekete Mihály az címszerepben csütörtök este Shakespeare Othello-ja a műsoron. Demonát Erdély legkiválóbb drámaírója, Fekete u. játsza. T.

repeket játszanak még a darabban Harmath Rózsa, Sipos, Horváth és az egész drámai együttes. — Sárvay Rózsi — Totó. Pénteken ismét premiért hirdet az igazgatóság. Egyetlen primadonnaszerepét, a címszerepét, „Totót” Sárvay Rózsi játssza. Vénusz Árpád, Deéry Jenő játssza a férfi vezetős szerepeket. Ötször egymásután megv az új operette, pénteken, szombat délután és este, vasárnap délután és este. A délutáni előadások mérsékelt, az esti előadások rendezés helyarákkal lesznek megtartva. — Szelvénybérlok figyelmébe! Értesitem azokat a szelvénybérlokot, kik tizes szelvényfüzetüket szeptember hónapban váltották, tehát a szezon kezdetén, hogy sziveskedjenek folyó hó 16-án szelvényeiket felhasználni, mert a 16-án túl a pénztárhoz beváltás végett beküldött szelvények érvényüket veszítik. Fekete Mihály, színiigazgató.

* **Barics Gyula Aradon.** Barics Gyula, az aradi színtársulat éven kereszttül dédelgetett, kitünő operettbonyviványa hónapokig tartó budapesti gyógykezelés után visszaérkezett Aradra. A művészt a gondos ápolás ismét talpraállította és most Aradon akarja pihenésével tölteni azt az időt, amíg megérkezik Newyorkban élő bátyjától amerikai hajójegyre. A Közöny munkatársa beszélgetett a róla konzerves művésszel, aki kijelentette, hogy pihenéssel szándékozik tölteni idejét és nincs szó arról, hogy ismét szerepeljen. Barics Gyula erős szervezete leküzdötte a betegség súlyos szimpptomait, de még mindig sápadt arcú látvány a betegség nyomai, melyeket az aradi séták bizonyára teljesen eltörlenek tüntetni. Mert Barics Gyula ebben a városban, a melyet annyira szeret, akarja bevágni azt az időt, amíg átmehet a nagy vízen, Amerikába.

* **Haladás-előadás.** A szombati műsor megnyitó szavai után Melicher Irén szavalt kedves melegséggel, majd Bérczy Lajos tanár folytatta előadását a csopori-lélekről. Ez alkalommal a vallások eredetét és a kultuszformák őseit fejtegette alapos készültséggel. Szünet után Schulhoff két mazurkáját hallottuk zongorán Bogdán Babytól, aki pontos és értelmes játékkal, biztató technikájával szép sikert aratott. Krónikás törökvilágból vett témát dolgozott fel ügyesen simított modern verseléssel. Finta Zoltán hangulatos versritmikáját Ánvas Blanka éreztette meg művészi pontozott szavallatával. Egy ügyes mozgókép fejezte be a tartalmas műsort.

Sztrájkoló színészek.

(Beszámoló működését az újvidéki Nemzeti Színház.)

Újvidékről jelentik: Az újvidéki szerb nemzeti színház színészei tegnap este sztrájkba léptek. A színház tagjai a múlt szezon befejezése óta a legnagyobb bizonytalanságban éleik. Két hónapig egyáltalában nem kaptak fizetést és az új szezonban eddig a tagok legnagyobb részével még mindig nem kötött írásos szerződést a színiigazgató. Most a társulat követelte a szerződések ügyének végleges rendezését, amire az igazgató nem volt hajlandó. A színészek tegnap délután ülést tartottak, amelyen elhatározták a sztrájkot és már tegnap este előadást sem tartottak.

Ezzel egyidejűleg a zené-

szek is mozgalmat indítottak és fizetésük ötven százalékos emelését követelték, amit a kultuszminiszterium azzal utasított vissza,

Jugoszláv—bolgár incidens.

— Fegyveres támadás a szóflai jugoszláv katonai attasé ellen.)

Szófiából táviratozzák: Tegnap három ismeretlen egyén felkereste **Krisztiacs** ezredes, jugoszláv katonai attasé lakását azzal az ürüggyel, hogy fontos levelet akar neki átadni. A tisztj szolgálom engedte őket be a lakásba, mire az egyik férfi leszurta. Ebben a pillanatban jelent meg az at-tóban **Krisztiacs** ezredes, aki elől a támadók elmenekültek. Menekülés közben még

az egyik merénylő három revolverlövést tett az ezredes felé, aki azonban sérülés nélkül maradt.

Az ezredes az egyik támadót elfogta, a másik kettő azonban nyomtalanul eltűnt. A hatóságok nagy apparátussal indították meg a

nyomozást. A merénylet híre nagy felháborodást keltett Szófiában. Az esetet úgy tekintik, mint agent provocateurok művét, akiknek érdekében állott, hogy a két ország között fennálló békes viszonyt megzavarják. A szófia jugoszláv követség azonnal tiltakozott a **Can-kov kormánytól** és egyúttal jelentést tett Belgrádba, ahol a támadás híre szintén nagy izgalmat keltett. A szombat esti minisztertanácson, amelyen **Sándor** király elnöklettel megtárgyalták az esetet, de még véglegesen nem döntöttek arra nézve, hogy milyen diplomáciai lépéseket fog tenni a jugoszláv kormány Szófiában. Hír szerint a jugoszlávok éles demarsot akarnak a bolgár kormányhoz intézni.

biró ezt nem torolja meg erőlyesen, mire a közönség egy része a pályára tódul, az AMTE egyik vezető tagja pedig levonultatja a csapatát. A csapatok közül az AAC új felállítással kísérletezett és ez részben sikerült is. Az AMTE ebben a szezonban harmadik csatárjátékosát veszti el és noha a mezőnyben egyenrangú ellenfelei voltak, goalt elérni nem tudott. A győztes csapatból Singer, Czégka, Pálfi, Gencsy és Abay, az AMTE-ből Heisler, Merill, Fulirmann, Stoffa és Auer II. vált. Litz bíró nem bizonyult elég erőlyesnek ilyen fontos mérkőzés lebonyolítására.

ATE—VSC 2:2 (1:1). A mérkőzés erős küzdelem után eldöntetlenül végződött. Goallövők Rémay I., Marányi illetve Negyedi és Barabás. Bíró Szabó. — **Olimpia—Viktória 3:0 (1:0).** II. oszt. bajnokai. — **ATE II.—Viktória II. 1:1.** — **Gloria CFR II.—ATE II. 3:1.** — **Hercules—Transylvania 1:1.**

Temesvári sporteredmények. A főosztály határozata folytán a bajnoki mérkőzések elmaradtak és így tegnapra kisorsolt mérkőzések barátságos jellegűek voltak. Kínizi—Sparta 6:0 (4:0.) Kadima—Resica Internacionala 3:2 (2:2.) Columbia III. kerület 3:2 (1:1.) Turul B.—Columbia B. 6:0 (2:0.) Kadima II.—TMTE II. 2:0 (1:0.)

— **Budapesti sporteredmények.** Budapestről jelentik: A tegnapi őszi fordulón úgy az UTE, mint az FTC. leadtak egy-egy pontot és így az MTK. elsője már el nem vitatható. A bajnokcsapat az UTSE. ellen győzött 3:0-ra, az FTC—Vasas mérkőzés 2:2 eredménnyel botrányba fulladt. Az első goalt Szentmiklósi révén a Vasasok érik el, a második félidő elején Takács 16-ost ítélt, ami ellen a Vasasok tiltakoznak és 11-est reklamálnak, mire a bíró Zatykot

és Jellinekét kiállítja. A játékosok nem engedelmessékednek, a közönség a pályára tódul, mire a bíró 8 percet előbb letűri a mérkőzést. Később a Vasasok hajlandók játszani, de a bíró a mérkőzést nem vezet tovább. III. ker.—KAC. 1:1. BTC—33-as 1:0, Zugló—VAC. 3:0. UTE—Törekvés 1:1, Vogl II. helyén az UTE. tartalékot szerepeltet. A vezető goalt egy 11-esből a Törekvés rugja és az UTE. Jeszmas révén csak az utolsó percben tudja ki egyenlíteni.

Az ollacai csempészes

Ujabb szabadlábrahelyezési kérelem.

Vasárnapi számunkban megemlékeztünk az ollacai vámscsempészes ügyben hozott törvényszéki ítéletről. A cikkben szereplő Faragó Gyula földbirtokos neve mellett tévesen szerepelt a volt főszolgabírói cím. Meg kell állapítanunk, hogy Faragó Gyula földbirtokos nem volt főszolgabíró és nem azonos Faragó István volt villágosi főszolgabíróval, akinek természetesen az egész ügyhöz semmi köze nincs. — Az ügynek egyébként érdekes újabb fejleménye van. A védők szabadlábrahelyezési kérvényt adtak be **Nemes Géza és Goró Károly** érdekében. A kérvényben újabb indokokat hoznak fel, amelyekkel a szabadlábrahelyezés jogosságát kívánják igazolni. A szabadlábrahelyezési kérelem ügyében a napokban történik döntés.

Tűzoltóünnepély Lippán

(Diszgyakorlat a kétszázézer leles ut felszerelés bemutatására.)

(Saját tudósítónktól.) A lipovai (lippai) önkéntes tűzoltó testület vasárnap délután tartotta meg az aradi vendégek és a közönség közönségének nagy érdeklődése mellett diszgyakorlatát abból az alkalomból, hogy befejeződtek a tűzoltószertár újjáalakítási munkálatai, amelyek közel kétszázézer leles kérték. Telefonriasztásra mintegy ötven tűzoltó hat szeren a Mendl-tele malomhoz vágatott, ahol a jelképes tüzet megtámadták és az utca felől szereikkel védelmű állásba helyezkedtek. Valamennyi szer nagyszerűen funkcionált és a tűzoltók kiváló ügyességükről tetek tanúságot. A gyakorlatot **Ingerl** Lajos parancsnok nagy szakértelemmel vezette, majd annak befejeztével diszfelvonulást tartottak és zeneszó mellett vonultak a szertárhoz. Ott **Mihalovics** Gyula aradi városi tűzoltóparancsnok buzdító beszédet intézett a tűzoltókhoz és megköszönést fejezett ki a látottak felett. **Záray** Jenő aradi önkéntes tűzoltó parancsnok és tűzrendészeti felügyelő az országos szövetség megalakításának előmunkálatait méltatta és kelkes szavakban üdvözölte **Popp** főszolgabíró, aki a tűzoltóintézmény iránt nemcsak érdeklődéssel hanem azt támogatja is. Záray Je-

nő szavaira Popp főszolgabíró válaszolt, megköszöntö az üdvözlést, majd rátért arra, hogy a tűzoltóságnak nemzetiségi különbség nincsen és kívánja, hogy a megértés és összetartás továbbra is meg legyen. A tűzoltóság tisztelt, a hatóság vezetőit és az aradi vendégeket Mindl József gőzmalomtulajdonos, a tűzoltó testület elnöke látta vendégül.

HIREK.

Nyugalom Görögországban.

(A francia kormány válasza a görög kormányra.)

Athénből táviratozzák: A görög kormány kérdést intézett a francia kormányhoz, hogy mi a véleménye egy esetleges görög rezsimváltás esetén. A francia kormány válaszában kijelentette, hogy semmiféle tekintetben sem akar befolyást gyakorolni a görög belügyekre, de kérdezi: nem volna-e helyesebb, ha Görögország minél előbb áttérne a béke és a nyugalom útjaira. Minden változás a jelenlegi bizonytalan helyzet meghosszabbítását jelenti és ez a francia kormánynak nagy gondot okoz. A lapok szerint a kormány a hadiállapotot és a cenzurát a jövő héten megszünteti.

Athénből táviratozzák: A haditörvényszék a legutóbbi forradalmi mozgalomból kifolyólag 3 tisztelet-halálra, négyet életfogytiglani fegyházra és huszat városgátra ítélték.

A sajtó az új kisebbségi miniszterhez. A király Tartarescu képviselőt kisebbségi miniszterre nevezte ki. Az Erdélyi és Bánáti Légió Szövetsége most az új kisebbségi miniszterhez memorandummal fordul a határvárosokban levő cenzura tubuzgalma ellen. A kicenzurázott cikkekkel óhajtják demonstrálni, hogy a cenzura túllépi hatáskörét. Intézkedést kérnek, hogy a cenzurát szüntessék meg, vagy pedig működését szigorúan tisztára az esetleges államellenes közlemények kitörlésére korlátozzák. De intézkedést kérnek az ellen is, hogy a sajtó felett egyszóval a katonai és a polgári hatóságok is diszponáljanak.

Megint megdrágultak a budapesti lapok. A papírárok nap-nap után emelkednek. A budapesti lapok szorosan lépést tartanak az áremelkedéssel és ugyszóval havonta emelik a lapárakat és az előfizetési díjakat, ellentétben az erdélyi sajtóval, amely a sovány terjedelmű pesti lapokat tartalmilag jóval felülmulta, de a lapárak tekintetében azoktól messze elmaradt. A pesti lapok e hó elsőjétől öt- és hatszáz koronára emelték fel a példányonkénti árakat, ami öt leinek felel meg az erdélyi lapok két leies lapáraival szemben.

Seypel osztrák kancellár le akar mondani. Bécsből táviratozzák: Seypel kancellár egyre rosszabbodó csukorbaja miatt orvosai tanácsára a lemondás gondolatával foglalkozik. A kancellár azonban úgy érzi, hogy Ausztria újjáépítésénél nagy feladat vár még rá és ezért még nem tudja magát elhatározni a lemondásra.

Kinevezés. Serdinanciu Mihály aradi ügyvédségi irodavezetőt a belügyminiszter egeresi jegyzővé nevezte ki.

Új törvény a jogi személyekről.

(Bíróságok engedélyezik az egyesületeket.)

Bucuresiből jelentik: Marzescu, az új igazságügyminiszter elkészült a jogi személyekről szóló törvény tervezetével, amelynek célja, hogy e tárgyban jelenleg érvényben lévő nyolcféle jogszabályt egyesítse. A tervezet valóban rendkívül fontos újdonságokat tartalmaz.

A tervezet világosan különbséget tesz a jogi személyek között, abból a szempontból, hogy közjogiak, vagy magánjogiak. Kötelező leg előírja azon egyesületek elismerését jogi személyekként, amelyek valamely eszményi vagy közjótékonyági célt szolgálnak. A jogi személyiség elismerése ezután nem a törvényhozó vagy végrehajtó szervek hatáskörébe fog tartozni, hanem a bíróság jog-

Ujabb nagy földrengés. Londonból jelentik: A szeizmográfok ma ugyanolyan grafikonu földrengést jeleztek fel, mint a japán földrengés esetében. A rengés valószínűleg Guan szigetétől nyolcszáz mérföldnyire nyugatra történt. Ugyanezt a földrengést a budapesti szeizmográf is jelezte.

Házvétel. Moinár László, az aradi Astra-művek igazgatója megvásárolta Aradon. Institoris Ferenc Kis-utca 6. számú házáat 650 ezer leierért megvásárolta.

Sirkőavatás. Tegnap, vasárnap délelőtt ünnepélyes keretek között avatták fel Kohn Ármint volt aradi üveg- és porcellánkereskedő sirkővét. A sirkőavatás szeriartását 12 óra előtt kezdték meg és az ünnepségen az elhunyt rokonai, jóbarátai és ismerősei nagyszámban jelentek meg.

Halálozások. Kaufmann Sándor életének hatvannyolcadik évében november ötödikén reggel rövid szenvedés után elhunyt. Temetése a Grigorescu (Munkácsy-utca) 3. számú házból lesz 6-án délután 4 órakor. Az elhunytat kiterjedt rokonság gyászolja.

Haasz Márkusz november 5-én 57 éves korában hosszú szenvedés után elhunyt. Temetése 6-án délután 2 órakor lesz a Szt. George (Dezső-utca) 4c. számú házból.

Új magyar bélyegek. Budapestről jelentik: A héten két új magyar bélyeg jelent meg: egy le vélbélyeg és egy hivatalos. A le vélbélyeg a 350 koronás, amely aratós rajzban készült és ugyanolyan lilaszínű, mint a parlamenti 500 koronás. A hivatalos bélyeg szintén 350 koronás, azonban ez provizórium. Ugyanis a szürkés-kék 350 filléres hivatalosból alakították át olyképpen, hogy az értékszám megmaradt, ellenben alul a Filier szóciskára nagy, piros, félikövér betűkkel a KORONA szó nyomták rá. A kilátásba helyezett új bélyegek sora természetesen ezzel még nem teljes.

Ertésítés! Sebestyén Jenő tánciskolájában november 18-án új kezdő és haladó tánckursust nyit egy gyermekek, mint felnőttek részére. „Java“-t, „Fox-Bluez“-t két magánóra alatt tanít. Beiratások naponta d. u. 4-7-ig Str. Eminescu (Deák F.-u.) 28-32.

körébe megy át, amely az elismerést kontradiktórius tárgyalás alapján határozattal mondja ki.

Igy a bíróság nem egyszerű regisztráló irodája lesz a jogi személyeknek, hanem meg fogja vizsgálni, hogy közérdekű, illetve eszmei célokat követnek-e. A törvény határozott időt ír elő, amelyen belül a tárgyalást meg kell tartani, — a határozat ellen a végrehajtó hatalom s a fél is fellebbezéssel élhet.

A jelenleg létező jogi személyek tovább működhetnek, ha az új törvényben megszabott feltételekkel nem ellentétesek. Azonban hat hónapon belül egyszerű kérvénnyel beiktatásokat kell kérniük a törvényszéki iktatóban létesített jegyzékbe.

Borzalmas rablógyilkosság Budapest mellett. Budapestről táviratozzák: Vasárnap este Budaörsön Ebener Antal dugszagd földműves házába eddig még ismeretlen tettes behatolt, Ebenert fejszecsapásokkal agyonverte, feleségét pedig életveszélyesen megsebesítette. Ezután a szekrényekből minden értékecsébb holmit elrabolva, elmenekült.

Budapestről táviratozzák: A budaörsi gyilkosság elkövetésével Ebenerék László nevű kocsisát és Todd Nándor nevű barátját gyanúsítják.

Liszt Ferenc és III. Napoleon Párisból jelentik: Metternich hercegnő most teszi közzé memoár-jait a Revue de Parisban. A legutóbbi közleményben Liszt Ferencről mond el egy érdekes epizódot. Liszt Ferenc párisi tartózkodásának idején gyakran volt a hercegnő társaságában s amidőn egy ízben III. Napoleon meghívta a nagy művészt, az udvarnál egész otthonias hercegnő kísérté el. Ezen az estén Liszt Ferenc volt az ünnepelt, mert az ő tiszteletére rendezték az udvari ebédet. Vacsora után a zongorához ült Liszt Ferenc és eljátszotta Rossini egyik operájának áriáját, Schubert kerinkőjét és végül Rossini ismert kompozícióját: Mózses imáját. Amikor az utóbbit erőteljes tremolóval befejezte, Napoleon nagy elragadtatással mondta:

Milyen nagyszerűen utánozta a mennydörgést!

A laikus és kissé kellemetlen megjegyzés nagyon kínos hatást tett a jelenlévőkre, amit Napoleon nagyon megsajnált. Kártyalásul elküldte néhány nappal utóbb Liszt Ferencnek a becsület rend jelvényét.

Elhunyt nagybérő. Bécsből jelentik: Dr. Felsőványi Elemér, a kisjenei volt főhercegi uradalom bérletársaságának tagja rövid szenvedés után Bécsben elhunyt. Felsőványi Elemér az utóbbi években igazgatója volt a nagy hírű bécsi Löw-sanatóriumnak. Felesége leánya volt dr. Löwnek, a sanatórium alapítójának. Felsőványi Elemér egy autótúrán hült meg és halálát tüdőgyulladás okozta. Nagyvenegy éves volt.

Orvosi hír. Dr. Mandel László fogorvos rendelését Str. George L. (Simonvi-u.) 6. szám alatt utóbbi megkezdte

Szerencsétlenül járt munkás. Az aradi közúti vasut egyik teherkocsija tegnap délután az Astra-gyár előtt kiskilott. A kocsin dolgozó Prip János munkás olyan szerencsétlenül esett a sínek elé, hogy ballába eltört. A kivont mentők a közúti kórházba szállították a szerencsétlenül járt embert. A vizsgálat megállapította, hogy a kiskilást tengelytörés okozta.

Összeesett az utcán. Harmath György aradi gazdálkodó tegnap este Arad főterén összeesett. A mentők az eszméletlenül fekvő embert a közúti kórházba szállították.

Razzia Aradon. Az aradi államrendőrség az éjszaka razziait tartott. Az Eminescu (Baross) parkban előállították Sontag Sónia és Subics Anna rovottmúltú nőket. Megindult ellenük az eljárás.

Ne féljen az időjárás változásaitól. Hüléstől, hurutól megóvját testét, ha állandóan Brázav sóborszesz-t használ. Kapható mindenütt!

Szathmáry Etelka tánciskolája e hó 14-én megnyílik a Pannoniában. Beiratkozás Arad, Str. Eminescu 17., d. u. 4-6 óra.

Sima Dezső képkiallitása. Sima Dezső, az aradi katolikus főgimnázium rajztanára csütörtökön nyilván meg olajképekből és pasziellekből álló képkiallitását Aradon, a Kulturpalota kiállítási termében. A kiállítás két hétig lesz nyitva.

Aradi rendőri hírek. Sevidics Dusan timisoarai kereskedő feljelentést tett az aradi rendőrségen, hogy értékes télikabáját ellopták. Sikeresen letartóztatni Bulár Karácsony ro. vottmúltú tolvajt, akinél a kabátot megtalálták. — Budugan Miklóstól egy teknőt lopnak el. Letartóztatják Boga Mária cselédleányt, aki a loptott teknőt eladta. — Schrodth Hajnal Bul. Regina Maria (Andrássy-téri) lakostól két értékes szőnyeget loptak. — Brenner Mihály Str. Eminescu (Deák Ferenc-utcai) vendéglős feljelentést tett Frenner Jenő nagyváradi lakos ellen, hogy négyezer lei készpénzt ellopta és megszökött. A rendőrség megindította a nyomozást.

Circus Olympia, a legelőkelőbb utazó cirkuszállalat rövid időtartamra Aradra érkezik és f. hó 8-án, csütörtökön tartja megnyitó díszelőadását. Aradon még nem látott világvárosi műsorral a Piata Stefan cel Mare (Béla-téren.) Csupa elsőrendű attrakciók. Kézenemesen berendezett óriási fedett sátor, mely eső és vihar ellen védi a látogatókat.

Ujjaita szélhámósok.

Elegáns hölgy, aki „utöltösköket” gyűjt.

(Saját tudósítónktól.) A temesvári vasúti állomáson néhány napon át egy megdöbbentően eleganciával öltözött nő raffinnál módon pumpolta meg az előzékeny férfiakat. Hol az étteremben, hol a várőteremben, vagy az előcsarnokban tűnt fel és megszólított itt is, ott is egy-egy jöképü uriembert:

Egy nagy szívességre kérem. Aradra kell utaznom s most látom, hogy nincsen elég pénzem a vasúti jegyre... kezdte mondókáját, aztán pedig 10-20-30 leteket kért a férfitől, aki persze sietett az előkelő hölgyet „kellemetlen helyzetéből” kisegíteni. Az utazás végpontját mindig az újonnan felvont vonat irányja szerint mond-

ta be és e szerint, valamint a kiszemelt férfi ruhája után kérte az összeget.

Temesvárról Tövisre tette át az ismeretlen szélhámosnő működését.

Kisantantbeli nők bucurestii kongresszusa.

(Románia, Jugoszlávia, Csehszlovákia, Lengyelország és Görögország delegátusai tanácskoztak a nőkérdésről. Lengyelországban 9 nőképviseelő és 3 szenátor van.)

Bucurestiből jelentik: Érdekes nagygyűlés zajlott le vasárnap Bucurestiben. A kisantant országainak asszonyai gyűltek össze hogy megtárgyalják a nők érvényesülésének lehetőségét a politikai életben. A gyűlésen a romániai résztvevőkön kívül ott voltak Csehszlovákia, Lengyelország, Jugoszlávia és Görögország női kiküldöttei. A gyűlést Cantacuzino asszony nyitotta meg, aki lelkes megnyitójában egyetértésre hívta fel a megjelenteket, mert csak így lehet sikeres munkát elérni. Elsőnek Teodoropulos asszony (Görögország) szólalt fel, aki változta a görög nők szomorú helyzetét. Görögországban a nők végrehíthatnak jogot, de nem válhatnak ügyvédeké és dacára annak, hogy egyetemi tanári tudásuk és kvalifikációjuk is van, még sem kapnak katedrát. Elmondta még, hogy Görögországban ismeretlen forgalom az apasági kereset és nem ismerik az anyavédelmet. Budziska Tylicha dr. (Lengyelország) a lengyel nő politikai és társadalmi fontosságáról beszélt. A lengyel nőnek minden politikai joga megvan és a parlamentben kilenc nő képviselő, a szenátusban pedig három nőszénátor ül. Plovinkova asszony (Csehszlovákia) azt fejtegette, hogy a csehszlovák nőknek is megvan minden politi-

dési székhelyét, ahol szintén napokon át ily módon dolgozott. Felhívjuk a raffinált szélhámosnőre a rendőrség és utazó férfiak figyelmét.

Kai joguk, de nem gyakorolják azt. Atanasovics Milena (Jugoszlávia) a jugoszláv nő keleti jellegű állapotáról panaszkodik. A nő örökösödési jogáról csak most hoznak majd törvényt, de ezt is csak a városokra terjesztik ki. Utána ismét Tylicha lengyelországi delegátus beszélt, aki kifejtte, hogy Lengyelországban az erkölcsrendészet ügye az asszonyok kezében van. Botez Calypso (Románia) azt panasolja, hogy a háború után elismerték a román nők jogát a községi és városi képviselőtestületekben, azonban ezt a jogokat nem gyakorolhatják.

A nagygyűlést másnap folytatták és azon Botez Calypso romániai delegátus előadást tartott a női jogokról a különböző államokban. Utána Janculescu Eugenia a romániai feminista mozgalmat ismerteti, Jamniceanu Zoe a román nők közegészségügyi, iskolai és a csavargás elleni működését ismerteti, Negruzzi Ella a román nők ügyvédi képzéséért szállt szóra. Nagy feltűnést keltett Tylicy asszony (Lengyelország) beszéde, amelyben követelte, hogy a romániai nők is kapjanak politikai jogokat. Több érdekes felszólalás történt, még de végleges határozatot nem hoztak. Ezt a jövő kongresszusra halasztották, mert ez a nagygyűlés még nem volt kellőképpen előkészítve.

Apróságok.

(A karmester.) Az egyik kis budai vendéglőben vasárnap esténként dalárda szerepel. Roppanó temperamentumos karmagy vezeti ezt a dalárdát, aki a két kezével hihetetlen erővel és nagyon furcsa mozdulatokkal dirigál.

— Régen láttam ilyen vallásos embert! — jegyezte meg valaki egy odavetődött pesti társaság asztalánál.

— Honnan gondold?

— A jobb keze sohasem tudja hogy mit csinál a bal!

(Nem olyan biztos.) Még élénk emlékezetében lehet mindenkinek az újságok egy évvel ezelőtti sokat írtak erről: Vázsonyi Vilmosék éppen nyaralásra utaztak, már fent ültek a vonaton, de vissza kellett fordulniok, mert a kegyelmes asszonynak ellopták az ékszereit. Az ékszerek aztán szerencsésen megkerültek. Elmult egy év és Vázsonyiék most megint nyaralásra készülődtek. Már be is csomagoltak, meg is váltották a vasuti jegyet és meg van határozva a fix terminus is: csütörtök hajnalban indulnak.

— Szóval utaznak? Oh, de irigylem a kegyelmes asszonyékat! ... Hát csütörtökön? ... Biztos? ...

Vázsonyi csóválja a fejét és mosolyogva mondja:

— No nem olyan biztos. Még nem lopták el az ékszereket ... (Bejöttem.) A löverseny-rovat vezetője arról híres a szerkesztőségben, hogy — sohasem válnak be a magántippjei. Ő azonban fanatikusan hirdeti szaktudását és mindig van ürügye és kifogása, ha a jóslásai nem válnak valóra. — Az olvasóközönséget ugyan a legbecsületesebben szolgálja ki s ebben nem is érheti gáncs sofa, de külön-kombinációiban és szenzációt kereső titkos megállapításaiban — a szerkesztőség tagjai nem nagyon bíznak.

Egy alkalommal, verseny után beállít és még be sem zárja magamögött az ajtót, már kórusban érdeklődnek:

— Bejött? ...

Szomorú mosoly ül az arcán, keze nesztelenül nyomja le a kilincset és mondja:

— Bejöttem. Jó estét kívánok.

Művészi tapétákat

készít:
Szécsi és Társa
Timisoara (Temesvár). 146

Mai témák.

(Történik az „Esti Posta” szerkesztőségében lapzártta előtt félórával.)

Szerkesztő: Kérem kollega ur, van már az első oldalra valami érdekesebb híranyag?

Munkatárs: Még nincs szerkesztő ur.

Szerkesztő: Akkor legyen szives koholjon valamit, de ne olyan legyen, amit aztán másnap megcáfolnak.

Munkatárs: Kérem, talán megírhathatjuk, hogy Tutánkámen sir-kamarájában hat egyiptomi metelen táncosnőt találtak. Tutánkámen nem fogja megcáfolni. Ő nem szokta dezavualni a sajtót...

Szerkesztő: Nem jó. Ez a téma már ki van merítve. Inkább azt írja meg egy berlini táviratban, hogy Németországban már 100 milliárdos bankjegyeket nyomnak.

Munkatárs: Már a múlt héten megírtam.

Szerkesztő: Kétszáz milliárdos bankjegyeket!

Munkatárs: Tegnap megírtam.

Szerkesztő: Szóval a márka ügye ki van merítve. Erre vonatkozóan minden próbálkozás megírtult. Akkor nézze át a távirati anyagot. Mi van a magyar kölcsönrel?

Munkatárs: Az is megírtult. Tegnap írtam róla, hogy megkapják, ma azt írtuk, hogy nem kapják meg. Mert nem tudnak a kosztópénzbe megállapodni.

Szerkesztő: Valami fascista-puccs nem volt?

Munkatárs: Ma nem volt.

Szerkesztő: Hogyan? Egész nap nem volt?

Munkatárs: Egész nap. Peches napunk van ma szerkesztő ur!

Szerkesztő: Nekem mondja?! Az albán betörésekkel hogy állunk?

Munkatárs: Gyenge albán.

Szerkesztő: Rémes, hogy azok az albánok milyen ritkán törnek be!

Munkatárs: Nem törődnek már azok kérem semmivel. Nem fontos azoknak, hogy van a lapnak szenzációja, vagy nincs. Indolens népség!

Szerkesztő: Már az albánokban sem bízhatik meg az ember. Kemál hogy van?

Munkatárs: Szidja Friedrichet Humor rovat. Első oldalon nem használható.

Szerkesztő: Pesten hány tözédest tartóztattak le?

Munkatárs: (Táviratokat ad össze.) Harminchárom, huszonkilenc, hatvan... összesen százhuszonkettőt.

Szerkesztő: Ilyen keveset?

Munkatárs: A többi megszőkött.

Szerkesztő (reménykedve): Az Ébredők? Nem csináltak semmit?

Munkatárs (szavall): A Dobut-cában minden csendes.

Szerkesztő: Vallja be, hogy Stresemann szónokolt valamiről!

Munkatárs: Sajnálatomra nem szolgálhatok. Stresemann urnak az orvosi bulletin jelentése szerint enyhe gégehurutja van és két napig nem szónokolhat.

Szerkesztő: Ezt kellett megérnem! Mondjon egy jó szót a Ruhr-vidékről.

Munkatárs: Nem érkeztek különösebb jelentések.

Szerkesztő: Megvan! Ukrajna! Ott biztos történt valami.

Munkatárs (Olvas a táviratokról): Egy forradalom, egy ellenforradalom, két puccs és néhány apróbb államcsíny... Csupa kis dolog...

Szerkesztő: Ez nem nagyon jó. Olyasmí kellene, ami mindenkit érdekel és a mellett némileg háthoronzogató is legyen.

Munkatárs: Megvan! Első oldalra adjuk a pesti tőzsde árfolyamait. Az mindenkit érdekel és amellelt igazán háthoronzogató.

A Mold-ügy feilemőve!

(Befejezéshez közeledik a vizsgálat.)

Mold Józsefről számos cikk jelent meg az erdélyi és a bucuresti lapokban, amelyek sorozatos gyilkosságokat és egyéb olyan sulyos bűntényeket írtak a volt aradi vasuti főtisztviselő büneiről, amelyekről a hivatalos vizsgálat semmit sem tud. Így a bucuresti Presa című lapban Pauser Leonard husz folytatásos cikkben számolt be Mold szédületes büneiről, amelyek legtöbbitől Aradon semmit sem tudtak. Egy cluj napilap Mold egyik hivatalbeli főnökét is megtámadta azzal, hogy mint a vádlott legjobb brátja vezette a vizsgálatot, állítólag részrehajló módon. A bucuresti főtisztviselő karikatúráját is közölte annak idején a lap, a karikatúrát Patrubar Gergey aradi vasuti főtisztviselő rajzolta. A Mold-ügy bonyolultjai most már a végleges tisztázódás stáclumába jutottak. A vizsgálat rövidesen teljes befejezést nyer és néhány nap múlva a nyilvánosság is tájékoztatást nyerhet arról, hogy mi az igazság a borzalmas vádlak tömkelegében. A vasuti legfelsőbb ellenőrző bizottság már szintén lefolyattatta a vizsgálatot és az ügy aktáit beküldték az aradi ügyészséghez.

Tanügy.

— Aradon van az ország legnépesebb iskolája. Érdekes jelenség az, hogy az ország nagy városai között az aradi iskolák a legnépesebbek. Most tette közzé az aradi állami „Iosif Vulcan” középiskola a legutóbbi beiratások statisztikáját, a mely szerint az iskola rendes tanulóinak száma elérte a háromszázhuszát, a magántanulóké pedig a nyolcvannat, úgy, hogy ebben a tanévben összesen 400 tanuló iratkozott be ebbe az állami polgári fiúiskolába. Összehasonlításképpen megemlítsük, hogy a liceum heivén működött magyar tannyelvű városi polgári fiúiskolát, a megalapítása után (1876—1878.) következett ötödik esztendőben 157 tanuló látogatta.

— Szülők és volt tanítványok értékelete. Vasárnap délelőtt érdekes ben fog értékeletet tart a Iosif Vulcan állami középiskola iskolaszéke. Délelőtt 10 órakor a tanári tanácskozó teremben fog ülésezni, amely után, délelőtt tizenegy órai kezdettel az összes szülők, volt tanítványok és iskolabarátok jelenlétében, az iskola disztermében rendkívüli közgyűlést tartanak, amelyen a folyó ügyeken kívül az iskolaszék hatáskörébe utalt összes alapok, jövedelmek átadása, valamint az 1924. évi iskolaszéki költségvetést fogják tárgyalni.

KOZGAZDASAG.

Megszűnik a magyar Devizaközpont.

(Kedden érkeznek Budapestre az antant megbízottak)

Budapestről táviratozzák: Kál Jay Tibor pénzügyminiszter ma beszélgetést folytatott a Magyar Hírlap munkatársával, akinek kifejtette, hogy a Devizaközpont megszüntetése nem annyira egy programnak a célja, mint inkább természetesen következménye a kibontakozási programján során elérni remélt helyzetnek.

— Abban az esetben ugyanis, ha a Korona stabilizálódik, olyan gazdasági megszorításokra, mint amilyeneket ezidőszereint alkalmazunk, nincsen többé szükség! — mondotta a miniszter. — Emellett fogva nincsen szükség a devizaközpontra sem, hiszen ez volt a legerősebb eszközök ezeknek a gazdasági korlátozó intézkedéseknek. A népszövetség urai kedden érkeznek meg és az ország pénzügyi és gazdasági helyzetével kívánják elsősorban foglalkozni. Ennek bemutatására minden esetre legalkalmasabb a költségvetés, amelynek összeállítását munkafatái most folynak a pénzügyminiszteriumban.

Bécsből táviratozzák: A népszövetség delegátusai: Avenol, Salter, Jacobson, Bounleols, Anni Leichmann, Fourniol és Denis Budapestre való utazásuk közben ma ideérkeztek.

— Egy lei hét millió márká. Londonból jelentik: A Reuter távirati iroda jelenté Newyorkból, hogy az ottani bankok és váltóüzletek a német márkával való kereskedelmet beszüntették. Miné Zürichből jelentik: a márka jegyzését ismét beszüntették, mert még milliárdos egységben sem lehet adás-vétel tárgya. Berlinben a valutának ma ismét 30 százalékkal emelkedtek: egy lei értéke 1,9 milliárd, a dollár 421 milliárd. De ez csak erősen megfékezett hivatalos árfolyam, a magánforgalmi árak aránytalanul magasabbak Newyorkban a dollár ára másfélbillió márkán áll, ami 7 milliárdos leinek felel meg.

— Rendelet a vasuti fekbérekéről. A bucuresti CFR. vezérigazgatóság hivatalos lapjának legutóbbi száma közli a 83130—23340. számú körrendeletet, melynek értelmében az olyan gabonaszállítmányokért, melyek továbbítása a vasut hibájából késedelmet szenved, a feladónak nem kell fekbért fizetni. Az ilyen szállítmányokat az állomás köteles haladéktalanul elindítani vagy speciális gabonaszervevényekkel, vagy külön kocsiiban. Fuvarlevél nélkül nem lehet gabonát elhelyezni a vasuti raktárban. Ha valaki a továbbításra szánt szállítmányt al-

viszi az állomás raktárából, köteles annyi fekbért fizetni, ahány napig a gabona a raktárban volt.

— Játékárú kiállítás New-Yorkban. Az Egyesült Államok bucuresti konzulátusa a játékárú szakma iránt érdeklődő román kereskedelmi köröknek ezúton is tudomására hozza, hogy az amerikai játékárú gyárosok (kb. 2500) 1924. február 4-től március 8-ig New-Yorkban nagy kiállítást rendeznek. Bővebb felvilágosítással és információval a „Toy Fair Chamber of Commerce 200 Fifth Avenue, New-York, N. J.” szolgál.

— **NINCSEN VÁSÁR ESŐ NÉLKÜL ARADON.** *Ne méltóztassanak érte haragudni, de ezt előre megmondhattam volna. A jó öreg, konzervatív anyatermeszet nem tagadhatja meg önmagát. Hogy is volt az embertantárlának olyan bátorsága, hogy megszüljön egy olyan gondolatot, hogy őszi vásár eső nélkül is lehet. A péntek ragyogóan köszöntött be. A vásárosok is kezdték hinni a csodában és könnyelműen kirakták áruikat a szabad ég alá, vagy felgöngyöltették a sátorponyvatejelét, hogy szabad utat engedjenek a játékos napsugárnak és szombatra már egészen megszokták az emberek az őszi vásárt eső nélkül. A jót hamar megszokják. Pedig a természet csak játszott velük, mint macska az egérrel. Hagyta, hogy örüljenek, vigájanak és amikor legjobban örültek, titokban összegyűjtötte felhőit és hirtelen megcsapotta őket. A vásárosok szomorúan szédtek össze sátorfájukat és az olcsó jánosok, a Tóni a virslivel, meg a planétahúzó papagályok könnyezve sőhajtották a szürke égből felé, hogy nincsen vásár eső nélkül Aradon.*

— **Mibe kerül egy vízum?** A különböző cluji (Kölozsvári) konzulátusoknál kapott felvilágosítás szerint román utlevélre az érvényben levő vízum-díjak a következők: Németországba való utazás 300 lei, oda és visszautazás 450 lei, magyar vízum egy hónapra 220 lei, két hónapra 440 lei, három hónapra 660 lei, csehszlovák vízum 350 lei, Jugoszláv vízum egy hónapra 104 lei, bolgár vízum egy hónapra 280 lei, olasz vízum egy hónapra 550 lei, angol vízum 2000 lei, vagy két font sterling, amerikai vízum tíz dollár vagy 2000 lei.

— **Berlinben csak hivatalos jegyzéseket szabad közzétenni.** A Vossische Zeitung feltűnő helyen a következőket közli: Az új devizarendelet 6. szakasza alapján, amely kifejezetten előírja, hogy a külföldi fizetőeszközök árfolyamait vagy a birodalmi márka árfolyamait gyanánt szolgáló jegyzéseket csak a berlini tőzsde

hivatalos jegyzéseit szerint, vagy az ezekkel azonos árakat szabad közzétenni. A lap nincs abban a helyzetben, hogy való árfolyamalakulásáról közléseket tegyen.

Valutapiac.

Párisban 100 lei 8.25 frank.

Aradi valutaárak. (November 5.) Francia frank 12.50, svájci frank 37.50, dollár 208, dinár 2.40, szokol 6, lira 9.40, angol font 950, magyar korona 0.0080, osztrák korona 0.0030. — **Kitizetések:** Budapest külföldi 85, belföldi 135, Bécs 340, Prága 6.10, Zürich 37.10, Milano 9.40, London 940, Páris 12.15, Newyork 208, dinár 2.50.

Temesvári valutaárak. (Nov. 5.) Newyork 206, dollár 209, London 930, angol font 950, Páris 12, francia frank 12.50, Zürich 37, svájci frank 37.25, Milano 9.30, lira 9.25, Belgrád külföldi 2.40, belföldi 2.32, dinár 2.30, Prága 6.04, szokol 5.80, Budapest külföldi 90, belföldi 132, magyar korona 131, Bécs 343, osztrák korona 330.

Bucuresti tőzsdezárlat. (Nov. 5.) **Kitizetések:** Páris 12.05, London 932, Newyork 207, Milano 9.25, Zürich 37, Bécs 0.002950, Prága 6.10, Budapest 0.0120. — **Valuták:** Napoleon 780, Léva 1.80, török lira 1.22, angol font 935, francia frank 12.30, svájci frank 37.50, lira 9.40, drachma 3.60, dinár 2.40, dollár 210, lengyel marka 0.000160, osztrák korona 0.0030, magyar korona 0.0080, szokol 6.10.

Zürichi nyitás. (November 5.) Newyork 563, London 2510, Páris 32.2550, Milano 2505, Prága 16.45, Budapest 0.0305, Belgrád 6.50, Bucuresti 2.70, Bécs 0.007925

Zürichi zárlat. (November 5.) Amsterdam 218, Newyork 563, London 2511, Páris 32.40, Milano 25.05, Prága 16.45, Budapest 0.0305, Belgrád 6.55, Bucuresti 2.70, Bécs 0.007925.

Budapesti Devizaközpont jegyzéseit. (November 5.) Napoleon 68800, Belgrád 221—239, Berlin 0.000016, Bucuresti 97—110, lei 98—111, London 87800—92200, angol font 88300—92700, Milano 880—935, lira 890—945, Newyork 19450—20550, Páris 1145—1211, francia frank 1160—1226, Prága 573—617, Varsó 0.000160—2.10, Bécs 27.50—29.70.

— **Pénzvilág - Rumänische Finanzwelt** a bel- és külföldi kereskedelmi és ipari élet szaklapja. Szerkesztőség Oradea-mare, Strada Jókai Mór 17.

Aradi mozihírek.

• **Sámson, az óriás,** kedden látható utoljára az Urániában. A film nagy sikerét annak köszönheti, hogy telve van izgalmas jelenetekkel, egy nagyhercegi leány megdöbbentő szenvedéseit adja, aki végül Sámson retentő ereje és bátorsága révén örök időkre megszabadul kegyetlen üldözőitől. Az Uránia filmslágerének főszerepét Luciano Albertini játsza.

• **A szifkusz titka** a címe annak a misztikus, titokzatosan rejtelmes filmtragédiának, amelyet kedden mutat be az Apolló. A filmtörténet a régi Egyiptom csodás világába viszi a nézőt. A gulák és piramisok országában, a mumiák között játszódik le az izgalmas cselekmény, amelynek főhőse a régiségkutató egyetemi tanár, akinek a természet ezer akadálya mellett, még az egyiptomi nép zárkózott féltékenységevel is meg kell küzdenie. A misztikus történetbe kedves szerelmi história is belevegyül, amely kedvessé, derüssé teszi a film-drámát. A szifkusz titkának főszerepét Somlay Artur, Huszár Károly és Ellen Richter játsszák.

• **Szélhámosok fejedelme.** A városi színházban kedden, szerdán és csütörtökön délután 6 órai kezdettel egy szenzációs Orion-film, Cagliostro grófia a szélhámosok fejedelme kerül bemutatásra. Ez a dráma Cagliostronak, a minden idők legnagyobb kalandorának az életéből van merítve és 6 felvonásban lett megfilmesítve. A darab címszerepét Reinhold Schünzel játsza, aki egyben rendezte is a filmet. A több mint húszmillió költséggel készült film képei Schönbrunn csodavilágában játszódik le. A fehér terem, amelyben a bécsi kongresszus ülésezett, Mária Terézia arannyal kivert „milliók szobája”, az udvari színház, hintók, gvaloghintók, az egész udvartartás, Spanyolországból származó káprázatos pazar pompája mind feltárul előttünk, rég letűnt ragyogás eleven feltámadása gyanánt.

• **Cezarina.** A filmművészetnek egyik legnagyobb alkotása, a Cezarina kerül pénteken bemutatásra az aradi színházban, délután 6 órai kezdettel. A pompás filmet Joe May, a „Hindu siremlék” rendezője rendezte és a főszerepeket a szép Mia May és a nagyszerű Michael Bohnen alakítják. A Cezarina filmslágerben tízezer kínai, néger, japán és indián játszik. Érdekes megemlíteni, hogy Bohnen, a Hofoper baritonistája, aki a Cezarina férfi vezetőszerpét játsza, a newyorki Metropolitan Theater től egyetlen fellépéséért 16000 dollárt, azaz 3,200.000 leit kapott.

• **Musset-regény** lesz az Uránia legközelebbi szenzációja, amely szerdán kerül bemutatásra.

• **Borgia Lukrécia,** a csodálatosan szép, monumentális filmattrakció e héten az Apollóban.

Bakács Miksa

női divattermében november 1-től kezdődőleg a francia szabóságot bevezette. Elsőrendű, külföldről hozott ruha-kásai és eredeti párisi és bécsi modeljei révén a legfinomabb izlést kielégítő utcai és estélyi toilletteket készít. **Bakács Miksa** (Weitzer János-utca) 13. 14154

Tarhaságok.

(Akkor gyerünk!) Irók vitakoznak az irók klubjában, természetesen irókról és irodalmi alkotásokról. Arról van szó, hogy az igazi irodalmi értékek fiatal, vagy meglett korban születnek-e? A vélemények általában megosztottak. Fiatalok, akik még nem írtak semmit, — az öregkori alkotások mellett érvelnek, öregek, akik már nem írnak semmit, ennek az ellenkezőjét hangoztatják.

A társaságban ott ül Karinthy Frigyes, aki megkérdezte irótársaitól:

— Mondjátok, hány éves korában írta Madách „Az ember tragédiáját“!

— Negyven éves korában, — válaszolja valaki hirtelen.

— Akkor gyerünk! — mondja Karinthy nevetve Szép Ernőnek. — Még van időnk egy-két párisi kaszinót eljátszani...

A szerkesztésért ideiglenesen:
KÓCSY JENŐ
felel.

Cenzurat: Dr. ROMUL MAGER.

NYILTÉR.

Az ezen rovat alatt közlöttékért nem vállalunk felelősséget

Felhívás.

Pavicsics Mária, Arad, Strada Alexandri 1., kalapszalonyját megvettem, hitelezők 3 napon belül jelentkezzenek.

Deutsch Anna,
4452. Arad, Str. Marasesti 1. ez.

ÜZLET MEGNYITÁSI!

Van szerencsém a n. é. közönség szíves tudomására hozni, hogy a Turul cipőgyár Timisoara (Temesvár) jözséivárosi fiókjából, melyet 12 évig vezettem, kiléptem és saját házamban Timisoara (Temesvár) Jözséiváros, Csillag-utca 54 szám alatt (piros villanyos megálló)

CIPÓRAKTÁRT LÉTESÍTETTEM, hol mindenkor a legjobb minőségű női-, férfi- és gyermekcipők vannak raktáron. Tekintettel arra, hogy saját házamban van, ahol lakbért nem kell fizetnem, lényegesen olcsóbb áron árúsítom.

Mindezeket a n. é. közönség szíves figyelmébe ajánlva vagyok:

Kiváló tisztelettel:
JAKAB KÁROLY.
150

Felhívás!

Értesítem a t. szakmabelieket, hogy a néhai Lorch Mátyás hagyatékát képezett bőr- és cipőkellékek üzletét, annak teljes felszerelését közjegyzői árverésen megvettem. Az áruraktár kiárusítását napi áron alól folyó hó 9-én Arad, Bulev. Regele Ferdinand Széchenyi-gőzmalom mellett megkezdem.

Kiváló tisztelettel
Tafrov Sebő
14052 bőrkereskedő.

Alulírottak fájdalomtól megtört szívvel jelentjük a legjobb férj, apa, nagyapa, testvér, rokon és jóbarát

Kaufmann Sándor

1923. évi november hó 5-én reggel 1 órakor életének 68-ik, zavartalanul boldog házasságának 36-ik évében rövid, kings szenvedés után történt gyászos elhunytát.

A megboldogult drága halottunk hült toteme a Str. Grigorescu (Munkácsy-u.) 8. sz. gázházából 1923. évi nov. hó 6-án d. u. 4 órakor fog az aradi Izs. sírkertben örök pihenőre tétetni.

Áldott legyen emléke!

Arad, 1923. november hó 5.

Özv. Kaufmann Sándorné szül. Neumann Tim hitvese, Kaufmann Gyula, Kaufmann Jolán férj. Dr. Örfi Gyuláné gyermekei. Kaufmann Gyuláné szül. Barna Ilonka menyje, Dr. Örfi Gyula veje. Kaufmann Margóka. Örfi Agika unokái. Özv. Messer Jakabné szül. Kaufmann Hermína, Schönfeld Samuné szül. Kaufmann Katica testvérei. Özv. Kaufmann Manoné, Schönfeld Samu, Özv. Neumann Ignácné, Özv. Adler Dávidné, Dr. Neumann Sándor és neje sógorai és sógorai.

Minden külön értesítés helyett!

ZAIDA-CREME

Olismert legjobb kéz- és arcpóloszer
„SALVATOR“ GYOGYSZERTÁR
Timisoara, Lloyd sor. 119

Özv. Haasz Márkusné úgy a magamint gyermekei Rózi férj, Goldzieher Pálné, Zoltán és neje Weisz Mancsi. Rezső, Miksa és neje Molnár Lili, unokái Évike, Lajoska, valamint testvérei és az összes rokonság nevében, fájdalommal tudatja a legjobb férj, apa, nagyapa, testvér

Haasz Márkus

f. hó 5-én hosszas és kínos szenvedés után elhunyt.

F. hó 6-án d. u. 2 órakor Str. Szt. George (Dezső-utca) 4c. saját lakásáról kisérjük az izr. sírkertbe utolsó útjára.

Nyugodjál meg jó apánk, emléked kegyelettel őrizzük. 6445

A világhírű welsi triumph

tűzhelyek, kályhák fekete és zomán kivitelben megérkeztek, díjtalan költségvetés. 123
BREUER JENŐ Timisoara,
Bonas-utca No. 14. Telefon 10-98.

Cesarábíai báránycipők

(a la Persianer)

Kiválóan alkalmas perzsakabátok nagytására, prémezésére. Készítik prém sportkabátokat, gallérokat, napkakat és valálom férfi kabátok próbábólését olcsó áron. Szűcsöknek és szabóknak Rabatt.
G. GUTJAHR, Timisoara (Temesvár) gyárvaros, Báránycs-utca) 18. 136

ADRESA SCURTA PENTRU CORESPONDENŢA ŞI TELEGRAME: — GEKURZTE BRIEF- und TELEGRAMMADRESSE: ROVIDITETT LEVÉL- ÉS SÜRGÖNYCIM:

„WARENKOMMERZ“ BANCA COMERCIALĂ ŞI AGRICOLĂ S. P. A. SECŢIE DE MARFURI

COMMERCIAL- u LANDWIRTSCHAFTL. BANK A. G. || KERESKEDELM- ÉS GAZDASÁGI BANK R. T.
WARENABTEILUNG || ÁRUOSZTÁLY

Telefon: 18-04, 23-04. Timisoara I., Str. Mercy I. Telefon: 18-04, 23-04.

Vezérképviselő és állandó raktár a következő gyáraktól:

Textilosztály:

Johann Liebig & Co., Reichenberg, pamutfonal és szövőcérna.
Tiberghien Fils, Trencin, finom gyapjuszövetek, gyapjufonalak.
Kunstseidenfabrik, Theresienthal bei Arnau, in Csehslovakia, viskesehelyemfonalak.
Wolff, Rübel & Co., Grettiau, Csehslovakia, gummiszalag és konfektionált gummiárak.
Wein Károly & Tsa, Késmárk, damast és lenárak.
Von Barry & Com., Berlin, gyapjúkártyeltgyapjú és fésült gyapjú.
Effekt- und Seidengarnzwirnerai, divatszövetek.

Festék- és vegyi cikkek osztálya:

Chemische Fabriken vorm. Weilerter Mer, Uerdingen, Deutschland anilinfestékek minden anyag részére, vegyi cikkek a festő és bőripar számára.
Alfréd L. Wolff, Hamburg, különböző Schellakok, gummiarabikum, Cordefán- és gezirah, gumamitranganth, traganthon és elibanum.
Összes technikai savak u. m.: kén-, só-, tej-, salétrom-, exal-, hangyapypregaliussav és salmiakszesz.

Papirosztály:

Papierfabrik Ortmann és Wattens: krepptekerések, színes selympapírok, (Bluenseiden, Futterseiden) papírsalvéták, pelure sat. és mgl. kopirtekerések és kopirselyem.
Patria Papiergesellschaft, Wien, Zellstoffselyem-kalapcsomagoló és erős csomagoló.
Freidheim & Sohn, Kartonpapier-fabrik Wien. Legolcsóbbtól, legfinomabb minőségig kartonpapírok. 148

Perfekt német magyar gyors- és gépirónó

nagyvállalathoz azonnali be-
lépésre kerestetik. Ajánlatot
„PERFEKT“ címmel

WALLINGER hirdetője Arad
(Földes patikával szemben) továbbit. 14154

Perfekte deutsche

Stenotypistin

wird zum sofortigen Eintritt für Grosses unternehmen gesucht. Offerte unter Schifre „Perfekt“ ins Wallinger Anzeige Büro Arad. 14154

Ha szép akar lenni használjon
Lilom tejkrémet, szappant,
pudert **Kulka Emil,** városi gyógyszer-
3 színben **Kulka Emil,** tár Timisoara. 106

Négyszobás azonnal elfog-
latható magán-
ház parkírozott udvarral, 1½ holdas gyümölcsös és konyhakerttel, istállóval, disznóállal sürgösen eladó. Bővebbet **Wallinger irodában** Arad. Földes patikával szemben. 14153

Elsőrendű tűzifa **OLCSÓN**
szükségletét

beszerezheti Perényinél

Timisoara, Gyárvaros, Török Császárral mellett.

BUTOR nagy vá-
lasztékban **OLCSÓN**
kapható a

Temesvári Butorkészítő Iparosok
szövetkezeténél

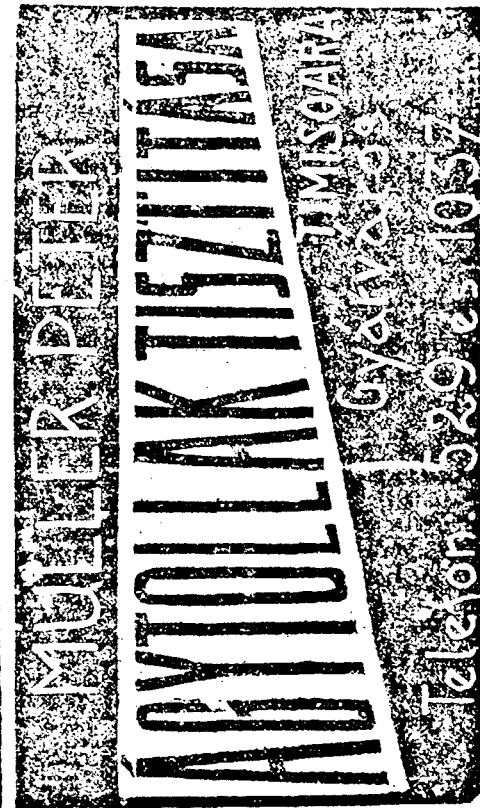
Skudler-Liget. 137

Hrnják Dániel

Coloniale en-gros. Spezerel Gross-handlung
Fűszer nagykereskedés
TIMISOARA III. 93
Str. A. Troboriu Laurias (Postgasse) 10.

TANONCZOK

felvétetnek kedvező feltételek mellett,
REICH kötélgyárban, ARAD.

Mélyen leszállított árak Klein Dávid áruházában, Timisoara (Temesvár, Jözséiváros, Bonáz utca 14. szám. —: Villanyos mentén
Mindenféle kézműáru, kész szövöttlányok, télikabátok, breches szövet és zeignadrágok, gépészöltönyök, tricot alsó-ruha, sweaterek, férfi ingek, alsó-nadrágok, női ingek, kombinék, harisnyák, kesztyűk, bőrkeménik gazdag választékban.

Női téli felöltő ujdonságok legolcsóbban PLESZ ruhaáruházában Arad, szerezhatók be

Apró hirdetések.

Levelezés.

FRANZSI Szerdán éjjel utazom Clujra. 6463

FIATAL, szépnék mondott független asszony jószívű férfi barátságát keresi, aki szorult helyzetéből kiséget. Esetleg közös háztartásra lépne. „Őszi róza” című leveleket Wallinger hirdetője továbbítja Arad. 14156

Házasság.

ISMERETSEG hiányában házasság céljából szeretnék megismerni egy oly nőt, aki igazán szeretni tudna, többszörös háztulajdonos, üzlettel bírók, a nő kora 25-30 év közötti s feltétlen csinos s legalább 2-3 százezer Lei hozományjal. Csakis teljes címre válaszolok. Cím „Alkalmom” jellegre Aradi Közlöny kiadójában. 6447

Alkalmazás.

URINÓT keresek nagyobb leánykák mellé, mint nevelő és anyahelyettes. Zongorázni tudók és idegen nyelvtudás előnyben. Fenyves Józsefné Arad, Str. Eminescu (Deák Ferenc-utca) 40a) déli órákban. 13585

VARRÓNOK, női fehérnemű varráshoz kerestek. Cím Wallinger hirdetőjében Arad. 14155

JÓIRASU, Irodai gyakorlati bíró kisasszony azonnalra alkalmazást nyer. Újsákiadói hivatali teendőket járta, előnyben részesül. Cím az Aradi Közlöny kiadójában. 5060

SZAKISKOLÁT végzett 23 éves intelligens fiatal ember irodai, vagy raktárnoki állást keres „Szorgalmas” jellegre Aradi Közlöny kiadójában. 6461

SEPRÜKÖTŐ munkások 16 fizetéssel felvétetnek. Seprűgyár, Oradea-Mare (Nagyvárad) velencepart. 6443

LÁMPAERNYŐK készítését, valamint filé munkát vállalkozok. Cím Aradi Közlöny kiadójában. 1500

KERESKEDŐ SEGÉD a „Pax” büffébe felvétetik. 6448

INTELLIGENS, 4-6 középiskolát végzett fiatal ember szabász-tanoncnak felvétetik Ingusz dobozgyár Arad. 6453

PECICAI IPARTESTÜLET vendéglője részére óvadékképes kimerőt keres. Bővebb felvilágosítás kapható a hivatalos órák alatt hétfő, csütörtök délután 6-8-ig, vasárnap délután 3-5-ig. Pályázati idő november 15-ig. 6454

JÓI, főzni tudó idősebb szakácsnét és ügyes kiszolgáló leányt hodegra részére keresek. Cím Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 6458

EGY mindenes főzőnő azonnalra, esetleg 15-ére felvétetik Arad, Str. Chendi (Kölcsey-utca) 2. I. em. 6459

HUSZONNYOLC éves kereskedősegéd raktárnoki, pénztárnoki, vagy egyéb bizalmi állás betöltésére vállalkozik. Cím Wallinger hirdetőjében Arad. 14156

ELCSERLNEM

ELCSERLNEM 1 szoba, konyha s mellékhelyiségekkel levő lakásomat hasonlóval, Cím Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 6440

BELVÁROSBAN feltétlen tiszta butorozott szobát, esetleg jobb családnál teljes ellátást keresek. Cím Aradi Közlöny kiadójában. 6441

BUTOROZOTT szobát keresek a belvárosban. Címeket Kelet hírlapirodába Arad kérek. 14052

Vétel és eladás.

NE VÁSÁROLJON férfi és női téli ruhát, kabát, kosztüm kelméket, míg meg nem tekintette Vándor kirakatait Arad, Str. Metianu (Förroy-utca). Meggyőzősíhet olcsó árairól. 5809

PERZSA szőnyegek, szőrme kabátok, férfi utazó bunda, fekete róka muff, ezüst tárgyak, dísz tárgyak, antik szalon, antik etazser, butorok, vaddisznóbőr szőnyeg, briliáns gyűrű, aranyóra, ágyciterítők, kabátok, kézimunkák, fehérneműk, stb. eladó. Str. Consistorului 12. (volt Batthyány-utca 23. I. e. jobb. 1000

NŐI ÉS FÉRFI fehérneműt, asztal és ágyneműt, antik butorokat, porcellánokat, szőnyegeket, függönyöket, ezüst tárgyakat, stb. bizományba veszek. Arad, Strada Consistorului 12. (volt Batthyány-utca 23.) I. em. jobb. 1000

KABÁT velourok 395 Leiért, Hirsch és Szénási, Bulevardul Regele Ferdinand (József főherceg-ut.) 6446

TÉLIKABÁT középtermetre, jókarban levő, jutányosan eladó. Bulev. Regele Ferdinand 50. (Laendler-ház) II. emelet, 6. ajtó. 6439

EGY tüzdes mérleg 500 kg-os súlyokkal és egy 2 kerekű kézi kocsi eladó. Arad, Calea Radnei 32. 6450

HAT SZÉK, ebédlő asztal, antik Feiler eladó. Arad, Bul. Reg. Ferdinand 37-7. 6455

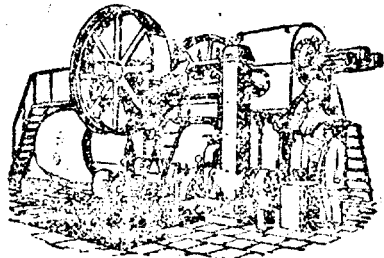
TELJESEN új, világos hálósobaberendezés 15.000 leiért eladó. Uranus-iroda Arad, főpostával szemben. 13944

AUTÓ 6 személyes, nyitható, téli keroszériával eladó. Arad, Str. Otetelesanu II. (Mező-utca) az udvarban balra. Érdelklődni lehet 2 órától. 6457

ELADÓ egy 8 éves, hat lóerős magánjáró cséplőgarnitúra és egy magányos kazán. Kabát Sándor Pecica-Maghiara (Magyar-Pécska), Templom-utca 127. 6444

„Osota” harisnyák Lei 145.—
Női harisnyák 28.— Leitől
Patent harisnyák 13.— Leitől

Bogyó A. Divatgombok és ruha-csattok gyári áron! — Szabó-kellékek Arad, Str. Eminescu 13. legolcsóbban! 6438

E. WOLFF

R. WOLF MAGDEBURG
Buckau-féle

Félstabil

Gőzgépek

80-100-125-175-200 lóerősek
utban raktárom részére.

Kérésre ajánlatokat.

VEZÉRKÉPVISELŐ

BUCURESTI, 6398
Str. Sft. Dumitru No. 3.

Malomgépeket, hegyező és hámozó gép, kefégep, tarai,

radial és siksziita köjاراتokat, felvonó serleg stb.

gyárt és szállít

KLUG ISTVÁN gép és malomépítész
Timisoara II. háromkirály-u. 26.
Telefon 172. 150

ELADÓ antik hálósoba, stb. Arad, Str. Grigorescu (Munkácsy M.-utca) 2. I. em. ajtó 10. 6414

MŰTÁRGYAKAT, porcellánokat, japán és kínai dolgokat, antik butorokat, ezüst tárgyakat, perzsa és szmirnaszőnyegeket, egész gyűjteményeket a legmagasabb árban vásárol a Salon Artistique Arad, Bulev. Regina Maria 20 (Fischer Eijz-palota.) 11895

ANTI-K BUTOROK, modern és régi festmények, perzsa szőnyegek, műtárgyak, antik üveg és porcellán tárgyak állandó vétele és eladása. Vidéki meghívásra kiutazunk. Ajánlatok a tárgyak és árak megjelölésével Szépművészeti Szalon Arad Ortutay-palota címre küldendők. 13573

VADÓDI Karlsbadi só üvegekben, ugyszintén mestorséges Karlsbadi só üvegekben és kímérve dr. Földes gyógyszerár Arad. 14137

Ingatlan.

SZŐLŐ 5 8/8 kat. hold Ménesen, kifogástalan állapotban. 3 szobás kényelmes kolnával, melléképülettel, butorral és berendezéssel együtt szabad kézből, tehermentesen eladó. Komoly reflektánsok forduljanak ajánlatukkal dr. Ungár Adolf ügyvédhez Timisoara. 6425

CALEA SAONA (Variasv Lajos-utca-ban) kétfalakos ház elfoglalható üzlet és négy szobás lakással, istálló, kerttel, 320 ezer leiért eladó. Uranus-iroda Arad, főpostával szemben. 13943

ARAD, CALEA RADNEI 32. számú ház azonnal elfoglalható 4 szoba, fürdőszoba lakással eladó. 6451

Üzletek.

VASUTHOZ közel nagyforgalmu kócsma biliárdasztalival, egyszobás lakással 35.000 leiért eladó. Uranus-iroda Arad, főpostával szemben. 13944

NAGY, bármily célra alkalmas üzlet berendezéssel Arad, Str. Metianu (Förroy-utca-ban) átadható. Cím Wallinger hirdetőjében Arad. 14156

Magas calorifaju
lupényi kőszén, kokszot,
sziléziai szalonszenet
és
speciálisan mosott
kovács-szenet,
valamint belföldi
közép calorifaju szeneket
azonnal szállít üzemek és szénagy-
kereskedők részére:

FERROCARBON
Szénkereskedelmi Társaság,
TIMISOARA
„Agrár” palota.
Telefon 9. 67
Sziléziai és belföldi hányák kizárólagos képviselő.
Fiók: Cluj, Calea Regele Ferdinand 70.
Expositura: Petrosani és Kattowitz.

Különfélé.

GYÖRFFY TESTVÉREK műbutor asztalos műhelye Timisoara (Temesvár) Gyár város, Rákási-ut 2. 96

TÁRSAT keresek kevés tőkével, jömeneteli pékséghez. Cím Wallinger hirdetőjében. 14154

PAPRSKAR FERENCNÉ piros igazolványát elvesztette. Megtalálót kéri a timisoari (temesvári) rendőrségnél leadni: 149

ELVESZETT Heinzl András névre szóló katonai igazolvány. Becsületos megtaláló jutalom ellenében juttassa el Aradul Nou (Ujaradi) községhez. 6456

FELES disznótartást vállalkozok. Cím Wallinger hirdetőjében Arad. 14156

Elsőrangu

uriszabászt

keres azonnali, állandó alkalmazásra

Lóvy Sándor
Áruháza Petrosani.
Kizárólag elsőrangu erőktől kérek ajánlatot, eddigi működéséről a fizetési igények megjelölésével. 6460

Aetherikus-olaj és essencia gyár
Iktörgyárosoknál jól bevezetett

képviselőt keres
Arad-, Temes- és Krassószörény megyék részére. Ajánlatok „Ügy-nökség” jelige alatt az Aradi Közlöny kiadójába kéretnek. 6442

Angol szövetek gyári lerakata: télikabát raglán ruhaszövetek **Székelyné,** Arad, Piața A. Iancu **Női divatáruban győz-nyörű őszujdonságok** (Szabadság-tér) 20.

Nyomatott az Aradi Közlöny rotációs gépén. Kiadótulajdonos: Aradi nyomdászok.